

Πάντα τὰ ἔδην

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ
ΓΕΡΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΕΤΟΣ ΚΒ'
ΤΕΥΧΟΣ 66
ΜΑΡΤΙΟΣ
ΑΠΡΙΛΙΟΣ
ΜΑΪΟΣ 2003

❶ Οι Όλυμπιακοί αγώνες είναι μία πρόκληση ιεραποστολική για όσους θέλουν να βλέπουν τα γεγονότα μέσα από το πρίσμα της ευθύνης που έχουμε για Όρθόδοξη μαρτυρία προς τους λαούς της γης.

❷ Οι διοικητικές δομές των Όλυμπιακών αγώνων δεν παύουν να έχουν μέσα τους νεοπαγανιστικές και μασονικές διαπλοκές.

❸ Οι ίδιες δομές περικλείουν και σπερματικές αλήθειες όπως η αθληση και η συναδέλφωση των λαών.

❹ Ός ιδέα οι Όλυμπιακοί αγώνες δεν μπορούν να απολυτοποιηθούν. Η απολυτοποίηση οδηγεί στη θεοποίηση.

❺ Όυτε πρέπει να απορριφθούν. Η απόρριψη οδηγεί στη δαιμονοποίηση.

❻ Οι αθλητικές δομές των Όλυμπιακών αγώνων καλλιεργούν τον έγωισμό του πρωταθλητή, την προσωπική του προβολή και γενικά αντιφιλοκαλικά μεγέθη που δεν επιτρέπουν τη μουσική ανάδειξη των «πτωχών τῷ πνεύματι» και των «ταπεινών τῇ καρδίᾳ».

❼ Η Εκκλησία όμως δεν αποκλείει την ποιμαντική προσέγγιση σ' όποιανδήποτε δομή ή πρόσωπο.

– Η ποιμαντική όμως προσέγγιση γίνεται για λόγους θεραπευτικούς, αφού η ποιμαντική της Εκκλησίας χαρακτηρίζεται από το λόγο του αγίου Γρηγορίου του Θεολόγου: «Τό ἀπρόσληπτον καί ἀθεράπευτον».

❷ Είναι αδύνατον σήμερα η Εκκλησία να προσλάβει τις δομές των Όλυμπιακών αγώνων για να τις θεραπεύσει. Οι δομές του Αθήνα 2004 έχουν πάρει πρό πολλού το δρόμο τους.

❶ Θά μπορούσαν να γίνουν ποιμαντικές προτάσεις πριν από χρόνια, από τότε που η Ελλάδα υποσχόταν «τους αλλήλους Όλυμπιακούς αγώνες».

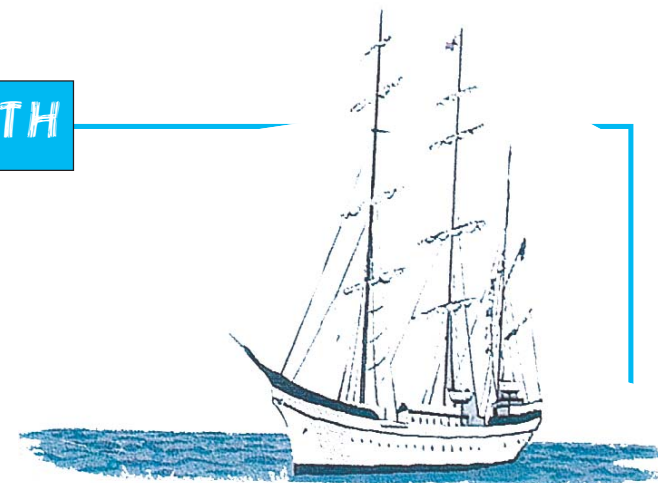
❷ Δεν μπορούμε τώρα πλέον να προσλάβουμε δομές. Αντίθετα εκείνες θέλουν να προσλάβουν την Εκκλησία στις δικές τους δομές.

❶ Η Εκκλησία προσλαμβάνει δεν προσλαμβάνεται.

– Άλλο πράγμα είναι να προσφέρεις τις έθελοντικές σου υπηρεσίες ως πρόσωπο στις ήδη υπάρχουσες δομές του έθελοντισμού.

❷ Καί άλλο πράγμα είναι να ένταχθεις στον έθελοντισμό του Αθήνα 2004 διά της Εκκλησίας.

❶ Όποιος μετέχει με προσωπική του ευθύνη, άμεσα μπορεί να σταματήσει να προσφέρει τις υπηρεσίες του, αν η συνείδησή του δεν του επιτρέπει να συνεχίσει (π. x. αν πρόκειται να παραδώσει τό προσωπικό βαλιτσάκι του αθλητή με τά προφυλακτικά που προέβλεπε τό βαλιτσάκι του Σίδνεϋ).

❷ Αν όμως, μετέχει διά της Εκκλησίας, θά είναι πιό δύσκολο να πάρει την προσωπική του ευθύνη για μία πιθανή διαφωνία με τις δομές που υπηρετεί, αφού θά θεωρηθεί πώς κάνει ανυπακοή στον οικείο Έπίσκοπο καί την ένορία που τον έστειλε.

❶ Παραμένει η προσωπική ποιμαντική προσέγγιση προς τους ξένους που θά επισκεφθούν τη χώρα μας. Δεν αρνούμεθα την προβολή του Όρθόδοξου πολιτισμού καί της παραδόσεώς μας.

❷ Η προβολή όμως δεν είναι πρόσληψη. Είναι μία φανέρωση αλήθια όχι θεραπευτική προσέγγιση.

❶ Η πρόσληψη προηγείται πάντοτε της φανερώσεως.
– Ο Χριστός προσέλαβε την ανθρώπινη φύση καί μετά φανέρωσε τη δόξα του.

❷ Η πρόσληψη δεν είναι δυνατή να γίνει μόνο για τις 20 ημέρες που θά διαρκέσουν οι αγώνες.

❶ Η πρόσληψη πρέπει να αρχίσει από τώρα καί με πολλούς τρόπους.

– Να σεβόμαστε τον κάθε ξένο που βρίσκεται στη χώρα μας.

– Να μην περιφρονούμε τους πολιτισμούς τους.

– Να μην φοβόμαστε τους λαθρομετανάστες.

– Να μην έκμεταλλευόμαστε τά φθηνά έργατικά τους χέρια.

– Να μην υποτιμούμε την καταγωγή τους (π.χ. Άλβανοί, Τουρκοί).

– Να μην προσπαθούμε να επιδείξουμε την ιστορική καί πολιτιστική μας παράδοση προκειμένου να μειώσουμε τους δικούς τους λιγότερο «ένδοξους» πολιτισμούς.

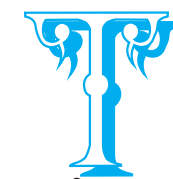
– Οι Όλυμπιακοί αγώνες είναι μία χρυσή εύκαιρία για να γνωρίσουμε καί ν' ακούσουμε τους άλλους λαούς καί τις φωνές τους.

– Πώς θά προσλάβουμε αν δεν γνωρίσουμε;

– Πώς θά θεραπεύσουμε αν δεν αγγίξουμε;

π. Κ.Σ.

Τό ιερό λείψανο της Αγίας Βαρβάρας

ΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 1 ΙΟΥΝΙΟΥ 2003 αντιπροσωπεία της Αποστολικής Διακονίας της Εκκλησίας της Ελλάδος μετέβη, με στρατιωτικό αεροπλάνο που διέθεσε η Ελληνική Κυβέρνηση, στην πόλη Βενετία της Ιταλίας, καί παρέλαβε τμήμα εκ του ιεροῦ λειψάνου της αγίας Μεγαλομάρτυρος Βαρβάρας που φυλάσσεται εκεί, μετά την ευγενή ανταπόκριση του Ρωμαιοκαθολικού Επισκόπου της Βενετίας κ. Angelo Scola στο εύλαβες αίτημα της Εκκλησίας μας. Επικεφαλής της αντιπροσωπείας, ως εκπρόσωπος του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών καί Πάσης Ελλάδος κ. Χριστοδούλου, ήταν ο Θεοφιλέστατος Επίσκοπος Φαναρίου κ. Αγαθάγγελος, Γενικός Διευθυντής της Αποστολικής Διακονίας της Εκκλησίας της Ελλάδος.

Η αντιπροσωπεία, στην οποία συμμετείχαν Κληρικοί, εργαζόμενοι στην Αποστολική Διακονία, καί εκ μέρους του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Αμύνης ο Αιδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος καί Διευθυντής της Θρησκευτικής Υπηρεσίας των Ενόπλων Δυνάμεων της Χώρας μας π. Γεώργιος Αποστολακίδης, επισκέφθηκε τον Σεβ. Μητροπολίτη Ιταλίας κ. Γεννάδιο, στον Καθεδρικό Ιερό Ναό του Αγίου Γεωργίου των Ελλήνων, καί τον Ρωμαιοκαθολικό Επίσκοπο Βενετίας κ. Angelo Scola.

Η τελετή παραλαβής του ιεροῦ λειψάνου έγινε τό απόγευμα, ώρα 16.30 μ.μ., στον Καθεδρικό Ναό του Αγίου Μάρκου Βενετίας. Τό ιερό λείψανο παρέδωσε στον Θεοφιλέστατο Επίσκοπο Φαναρίου κ. Αγαθάγγελο ο Πατριαρχικός εκπρόσωπος του Επισκόπου Βενετίας κ. Don Orlando Barbaro, ο οποίος ωμίλησε για τή συνεργασία των Χριστιανών καί τή σημασία της ορθόδοξου πνευματικότητας της κατ' Ανατολής Εκκλησίας. Στην αντιφώνησή του ο Θεοφ. Επίσκοπος Φαναρίου κ. Αγαθάγγελος έτόνισε, μεταξύ άλλων, τά εξής:

«*Ἡλθομεν σήμερον ἐδῶ ὡς προσκυνταί, διά νά κλίνωμεν μετά δέους τά γόνата ἡμῶν ἐνώπιον τῶν ἱερῶν καί χαριτοβρύτων λειψάνων ἐνδόξων καί μεγάλων Ἀγίων, τά ὁποῖα διαφυλάσσονται εἰς τήν ἱστορικήν πόλιν τῆς Βενετίας, τό ἄλλο Βυζάντιον, καί ἐκ τῶν ὁποίων πολλὰ μετεκομίσθησαν ἐνταῦθα ἐκ τῆς Κωνσταντινουπόλεως εἰς διάφορους ἱστορικές περιόδους..., οἵτινες διά τῶν πνευματικῶν ἐπιγείων αὐτῶν ἀσκητικῶν αγώνων καί τοῦ μαρτυρικοῦ αὐτῶν θανάτου, ἔδωκαν τήν καλήν μαρτυρίαν τῆς ζωῆς πίστεως καί ἐλπίδος.* Ἡλθομεν, διά νά λάβωμεν τήν εὐλογίαν ἐκείνων καί ἐνισχυθῶμεν εἰς τήν ζωὴν καί τήν διακονίαν ἡμῶν.

Ἀτενίζοντες τά πρόσωπα τῶν εὐλαβῶν πιστῶν, οἱ ὁποῖοι σήμερον

συνοδεύουν ἡμᾶς καί ἴστανται συμπροσευχόμενοι μεθ' ἡμῶν ἐν τῷ ἱστορικῷ τούτῳ Ναῷ τοῦ Ἁγίου Μάρκου, αἰσθανόμεθα τήν δύναμιν τῆς πίστεως καί ἀβιάστως διαπιστοῦμεν εἰς αὐτά τά πρόσωπα τό ἄκτιστον φῶς, τήν εὐπρεπεστάτην ἀλληλοΐωσιν τῶν Ἀγίων, εἰκόνα τῶν μαρτυρικῶν συνάξεων τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας, τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων, τῶν Μαρτύρων καί τῶν Κατακομβῶν.

Εἰς ἐποχήν, κατά τήν ὁποίαν τό κακόν ἐπερίσσευσε, ἡμεῖς οἱ Χριστιανοί, ἀπηλλαγμένοι αἰσθημάτων ταραχῆς, ἀπειπισίας καί φόβου καλοῦμεθα, ἵνα ἀντιστρατευθῶμεν πρὸς τά ὄργανα τῆς ἀδικίας καί καταδικάσωμεν τὰς πονηρίας, διὰ πίστεως, ἀγάπης καί ἐλπίδος, καλλιιεργούντες τήν μεταξύ ἡμῶν συνεργασίαν καί ἐργαζόμενοι διὰ τό ἀγαθόν, τήν ἐξασφάλισιν τῆς εἰρήνης ἐν τῷ κόσμῳ, τόν σεβασμόν τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου, τήν θεραπείαν τῶν ὑλικῶν καί πνευματικῶν ἀναγκῶν αὐτοῦ, τήν κατίσχυσιν τῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης καί τήν ἐπικράτησιν τῶν εὐαγγελικῶν ἀξιών...».

Τό ἱερό λείψανο ἔφθασε στή Βενετία τήν περίοδο ἐξουσίας τοῦ Δόγη Πέτρου Β' Orseolo (991-1009). Τό μετέφερε στή Βενετία ἡ Μαρία Ἀργυροπούλλα –θεωρούμενη ἀπ' τόν Ἰωάννη Διάκονο καί τόν Ἀνδρέα Δάνδολο– κόρη τῆς ἀδελφῆς ἡ ἀκόμη καί ἡ ἴδια ἀδελφή τῶν αὐτοκρατόρων Βασιλείου Β' καί Κωνσταντίνου Η', ἀλλῇ κυρίως, ὅπως συμπεραίνεται ἀπ' τό ἐπίθετο, μιά ἀπ' τίς ἀδελφές τοῦ μελλοντοῦ αὐτοκράτορα Ρωμανοῦ Γ', πού εἶχε παντρευτεῖ τό γιό τοῦ Δόγη, Ἰωάννη. Ὁ γάμος τελέσθηκε στήν Κωνσταντινούπολη «in capela imperiali» ἀπ' τόν Πατριάρχη καί οἱ ἴδιοι οἱ αὐτοκράτορες ὑπῆρξαν παράνυμφοι (κουμπάροι), κρατώντας τίς νυφικές κορώνες.

Ὁ Ἰωάννης –πού συνοδευόταν ἀπ' τόν ἀδελφόν Ὁθωνα– ἔλαβε τόν τίτλο τοῦ Πατρικίου καί ἡ σύζυγός του κατάφερε νά ῥάβει ἀπ' τόν ἡγεμόνα τό πρόνόμιο νά μεταφέρει μαζί της τό ἱερό λείψανο τῆς μεγαλομάρτυρος Βαρβάρας. Στή Βενετία τοποθετήθηκε «in capela ducalini» (δηλ. στόν Ἅγιο Μάρκο). Ἡ παραμονή τοῦ Ἰωάννη Orseolo στό Βόσπορο ἦταν γιά ἄρκετό χρόνο καί ἐκεῖ τό συζυγικό ζεῦγος ἀπέκτησε τό μοναδικό παιδί του μεταξύ τῶν ἐτῶν 1002 καί 1004. Ὁ Ἰωάννης πέθανε ἀπό πανῶλη τό 1007. Στή συνέχεια τό 1009, τήν περίοδο ἐξουσίας τοῦ Δόγη Ὁθωνα Orseolo, δύο ἀλλὰ παιδιά τοῦ Πέτρου Orsello, ὁ Orso, ἐπίσκοπος τοῦ Torcello καί ἡ Felicita,

ἡγουμένη τῆς μονῆς τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ στό Torcello, κατάφεραν νά μετακομισθεῖ τό ἱερό λείψανο τῆς Μεγαλομάρτυρος στό ναό αὐτῆς τῆς μονῆς, ὅπου ἀκόμη μαρτυρεῖται, τό 18ο αἰ., ἀπό τόν Corner. Τήν ἐποχή τῶν Ναπολεοντειῶν καταστροφῶν τό ἱερό λείψανο μετεκομίσθη στό ναό τοῦ Ἁγίου Μαρτίνου στή νῆσο τοῦ Burano, ὅπου φυλάσσεται μέχρι σήμερα.

Κατά τήν τελετή ἀπέδωσε ἐκκλησιαστικούς ὕμνους ἡ Βυζαντινὴ Χορωδία τῶν Φοιτητῶν τοῦ Θεολογικοῦ Οἰκοτροφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καί παρέστησαν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἰταλίας κ. Γεννάδιος καί ὁ Ἐντμ. Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος στή Βενετία κ. Γεώργιος Στυλιανόπουλος.

Κατά τήν ἀναχώρηση ἀπό τόν ἀερολιμένα τῆς Βενετίας ἄνδρες τῆς Ἰταλικῆς Ἀστυνομίας καί τῆς Πυροσβεστικῆς Ὑπηρεσίας ἀπέδωσαν μέ μεγαλοπρέπεια καί λαμπρότητα ὑψηλές τιμές πρὸς τήν Ἁγία, ἡ ὁποία στήν Ἰταλία θεωρεῖται προστάτιδά τους.

Τό ἱερό λείψανο τῆς Ἁγίας Μεγαλομάρτυρος Βαρβάρας θά ἐναποτεθεῖ μόνιμα στό Προσκύνημα τῆς Ἁγίας Βαρβάρας, πού ἀνήκει στήν Ἀποστολική Διακονία καί εὐρίσκεται στόν ὁμώνυμο Δῆμο τῆς Ἀττικῆς, ἀπό τόν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καί Πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλο κατά τήν τελετή τῶν θυρανοξίων τοῦ Ναοῦ πού θά γίνεῖ μετά τήν ὁλοκλήρωση τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐκ βάρων ἀνακαινίσεως αὐτοῦ κατά μῆνα Ὀκτώβριο.

ΙΕΡΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗ ΜΠΟΥΚΟΜΠΑΣ

Ἡ Ὁρθόδοξη μπαίνει καί στίς πόλεις τῆς Τανζανίας.

Χαρακτηριστικό τῆς Ὁρθόδοξης Χριστιανικῆς πίστες ἐδῶ στήν Μπουκόμπα εἶναι ὅτι τό ξεκίνημά της ἔγινε ἀποτελεσματικά ἀπό τά χωριά. Οἱ ἀπλοῖ ἄνθρωποι, κάτοικοι τῶν μικρῶν χωριῶν, δέχτηκαν μέ θαυμαστό τρόπο τό φῶς τῆς Ὁρθόδοξας. Αὐτοί ἔγιναν οἱ κήρυκες τοῦ σωτηρίου μηνύματος στούς συγχωριανούς τους. Μέ τή δύναμη τῆς ἀληθινῆς πίστες, μέ ἀφοσίωση, ζῆλο καί αὐταπάρνηση διαδίδουν τήν Ὁρθόδοξη ἀπό χωριό σέ χωριό. Στούς ἀνθρώπους πού ζοῦσαν στίς πόλεις τῆς Ἐπισκοπῆς μας ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ἦταν σχεδόν ἄγνωστη. Φαίνεται ὅτι γι' αὐτούς δέν εἶχε ἔρθει τό πλήρωμα τοῦ χρόνου ὥστε νά δεχτοῦν τήν Οἰκουμενική Ὁρθόδοξη, πού ἀγκαλιάζει ὅλους χωρίς διάκριση, φτωχοῦς καί πλούσιους, ἀγράμματους καί μορφωμένους, ἀγρότες καί ἐπιστήμονες. Σέ ὅλους ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία δίνει τό μήνυμα τῆς σωτηρίας, τό Εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ. Τούς μεταμορφώνει, τούς ἀγιάζει, τούς θεώνει.

Τόν τελευταῖο καιρό παρατηρεῖται μιά δυναμική πορεία τῆς Ὁρθόδοξης πίστες καί πρὸς τίς πόλεις τῆς περιοχῆς Μπουκόμπα. Εἶναι μιά πορεία χαρᾶς καί εἰρήνης γεμάτη ἀγάπη Χριστοῦ. Ἀντλεῖ τή δύναμή της ἀπό τή Μία, Ἁγία, Καθολική καί Ἀποστολική Ἐκκλησία, πού ἐδῶ καί δύο χιλιάδες χρόνια μαρτυρεῖ τήν ἀληθινή πίστη. Οἱ ἅγιοι τῆς Ἐκκλησίας βεβαιώνουν τούς πιστοὺς ἀγωνιστές γιά τή νίκη τῆς ἀγιότητας.

Τό 1997 ἡ Ὁρθόδοξη μπῆκε γιά πρώτη φορά στήν περιοχή Μπουκόμπα. Μπῆκε ἀθόρυβα ἀλλὰ ὑπεύθυνα. Μιά μικρή ὁμάδα τριῶν προσώπων ἄρχισαν νά τελοῦν σέ ἓνα δωμάτιο καθημερινά τίς ἱερές ἀκολουθίες τοῦ Ὁρθρου καί τοῦ Ἑσπερινοῦ. Τέσσερες φορές τήν ἐβδομάδα ἐτελεῖτο ἡ θεία Λειτουργία. Ὅλα τοῦτα γίνονταν στό μικρό χωριό πάνω στό βουνό πού στούς πρόποδες του βρίσκεται ἡ πόλη Μπουκόμπα. Κανείς στήν πόλη δέν ἤξερε τί γινόταν ἐκεῖ πάνω στό

βουνό! Ὅμως ἡ μυστική δύναμη ξεπερνοῦσε τά στενά ὄρια τοῦ μικροῦ χωριοῦ καί ἄρχισε νά ἐπηρεάζει τούς ἀνθρώπους τῆς πόλης. Εἶναι θαυμαστός ὁ τρόπος μέ τόν ὁποῖο ὁ Θεός καλεῖ τούς ἀνθρώπους κοντά Του. Ἡ δύναμη τῶν προσευχῶν στό βουνό ἄρχισε νά ἐπηρεάζει τούς ἀνθρώπους τῆς πόλης. Ἕνας, ἕνας ἀνέβαινε στό βουνό νά δεῖ ἀπό κοντά καί νά γνωρίσει τί ἀκριβῶς ἦταν αὐτό πού πίστευαν οἱ τρεῖς αὐτοὶ ἄνθρωποι. Ἐτσι σιγά-σιγά ζήτησαν νά μάθουν περισσότερα γιά τήν Ὁρθόδοξη Χριστιανική πίστη.

Τό 1997 ἦταν μόνο τρία ἄτομα στή μικρή ὁμάδα, καί σήμερα, τό 2003, εἶναι 280 οἱ πιστοὶ –μέλη τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας τῆς Μπουκόμπας. Τώρα πιά στή μεγάλη πόλη Μπουκόμπα ὅλα, μέ τή χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, προχωροῦν πολὺ γρήγορα καί εὐκόλῃ. Τό παράδειγμα τῆς πόλης Μπουκόμπα ἀκολούθησαν καί ἄλλες πόλεις καί συνέχεια μεγαλώνει ὁ ἀριθμός τῶν πόλεων στίς ὁποῖες μιά καινούργια Ὁρθόδοξη ἐνορία δημιουργεῖται καί αὐξάνεται ὁ ἀριθμός τῶν πιστῶν. Γιά ὅλα τοῦτα ἀπό καρδιάς ῥέμε: ἄς εἶναι δοξασμένο τό πάντιμο καί μεγαλοπρεπές ὄνομα τοῦ Πατρός καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, νῦν καί ἀεὶ καί εἰς τούς αἰῶνας τῶν αἰώνων, Ἀμήν.

Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς Ἐπισκοπῆς

Στή φυλή Τουρκάνα τῆς περιοχῆς Λαϊκίπια

ΜΙΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΙΟ ΑΠΟΜΑΚΡΥΣΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ τῆς Κένυας, βορειοδυτικά ἀπὸ τὴ Ναϊρόμπη, τὴν πρωτεύουσα, εἶναι ἡ Λαϊκίπια. Τὴν περιβάλλει μιά ἀπέραντη ἔρημος λόγῳ τῆς παρατεταμένης ξηρασίας. Οἱ καλλιέργειες εἶναι φοβερὰ περιορισμένες καὶ ἡ φτώχεια τῶν κατοίκων εἶναι ἀπερίγραπτη. Ἡ περιοχή εἶναι πολὺ ἐπικίνδυνη γιὰ ὅσους ταξιδεύουν στοὺς «ὑποτιθέμενους δρόμους» ἀκόμη καὶ μέ γερά καὶ ἀσφαλῆ αὐτοκίνητα. Ὁ κίνδυνος γιὰ τὴν προσωπική μας ἀσφάλεια πολὺ μεγάλος. Ἀποφασίσαμε νὰ κάνουμε αὐτὸ τὸ ταξίδι γιατί ἐδῶ καὶ μερικά χρόνια ἄρχισε νὰ ἀναπτύσσεται στὴν περιοχή αὐτὴ μιά μικρὴ Ὁρθόδοξη κοινότητα.

Δύο νέοι ἀπὸ τὴ Δυτικὴ Κένυα –παλιοὶ ἀπόφοιτοί τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς τῆς Ναϊρόμπης– ἔκαναν ἑραποστολικὴ ἐργασία στὴν περιοχή τῆς Λαϊκίπιας, καὶ ὕστερα ἀπὸ μερικά χρόνια κατήχησης, βαπτίστηκαν οἱ πρῶτοι Ὁρθόδοξοι τῆς φυλῆς Τουρκάνα. Σήμερα ὑπάρχει ἓνας σημαντικὸς ἀριθμὸς πιστῶν, καὶ ἐτοιμάζονται ἀπὸ τοὺς κατηχητὲς καὶ ἄλλοι νὰ προσέλθουν πρὸς τὸ Βάπτισμα.

Ὅταν φτάσαμε κοντὰ στὴν περιοχή τῆς Λαϊκίπιας οἱ ἀστυνομικὲς ἀρχὲς μᾶς σταμάτησαν καὶ δέν μᾶς ἐπέτρεπαν νὰ προχωρήσουμε ἂν δέν παίρναμε μαζί μας ἓναν ἐνοπλὸ στρατιώτη γιὰ τὴν ἀσφάλειά μας. Ὑπακούοντας στοὺς νόμους τῆς χώρας τὸ δεχτήκαμε καὶ συνεχίσαμε τὸ ταξίδι μας. Ἡ μετακίνησή μας ἀπὸ τὴν πλευρὰ αὐτὴ ἦταν ἀσφαλῆς, ἀλλὰ κινδυνεύσαμε νὰ μείνουμε χωρὶς αὐτοκίνητο γιατί οἱ δρόμοι ἦταν ἀπερίγραπτα κακοὶ καὶ τρομερὰ ἐπικίνδυνοι καὶ γιὰ τὰ πιὸ γερά αὐτοκίνητα.

Μετά ἀπὸ ἀτελείωτες ὥρες ταξιδιοῦ φτάσαμε στὴν ἐνορία τοῦ ἁγίου Γεωργίου στὸ Σιμπίλι. Ἕνα πρόχειρο κατασκεῦασμα μέ

...Μᾶς ἐντυπώσισε ἡ εὐλάβεια μέ τὴν ὁποία ἄνδρες γυναῖκες καὶ παιδιά προσέρχονται νὰ κοινωνήσουν.

Πάντα τὰ ἔδην!

ξύλα γύρω - γύρω καὶ μιά στέγη –καλὴ γιὰ ἴσκιο– μέ φτηνοὺς τσίγκους καὶ κάτω χῶμα, ἦταν ὁ ναός. Ὁ κόσμος πού ἀπὸ πολὺ νωρὶς συγκεντρώθηκε καὶ ὁ ἱερέας τῆς περιοχῆς ἐτοίμασαν τὸ χῶρο ὅπου θὰ ἐτελεῖτο ἡ θεία Λειτουργία. Ἐφεραν ἀπὸ τὰ σπίτια τοὺς ἓνα τραπέζι, καρέκλες καὶ μερικοὺς πάγκους. Νέοι, γέροι, παιδιά ἀποτελοῦσαν τὸ ἐκκλησίασμα. Ἐψέλναν ὅλοι μαζί τὴ θεία Λειτουργία στὴ γλώσσα τῆς φυλῆς τους, τὴν Τουρκάνα. Ἡ διάλεκτος αὐτὴ εἶναι ἀπὸ τίς πιὸ ἀρχαῖες καὶ πρωτόγονες τῆς Κένυας. Ἐτσι πρωτόγονη εἶναι καὶ ἡ φυλὴ Τουρκάνα καὶ μένει ἀκόμα καὶ σήμερα σ' αὐτὴ τὴν κατάσταση.

Μᾶς ἐντυπώσισε ἡ εὐλάβεια μέ τὴν ὁποία ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παιδιά προσέρχονται νὰ κοινωνήσουν. Πλησίαζαν μέ φόβο καὶ πίστη πραγματικὴ καὶ ἀληθινὴ ἀγάπη. Ἕνα ἀκόμα μικρὸ ποίμνιο ἄρχισε ν' ἀναπτύσσεται σ' αὐτὴ τὴν μακρινὴ γωνιά τῆς Κένυας. Μετά τὴ θεία Λειτουργία

Νέοι, γέροι, παιδιά, πού ἀποτελοῦσαν τὸ ἐκκλησίασμα, ἔφεραν ἀπὸ τὰ σπίτια τοὺς ἓνα τραπέζι, καρέκλες καὶ μερικοὺς πάγκους.

Ἕνα πρόχειρο κατασκεῦασμα, μέ ξύλα γύρω-γύρω καὶ μιά στέγη, μέ φτηνοὺς τσίγκους καὶ κάτω χῶμα ἦταν ὁ ναός.

γιὰ εἶχε προγραμματισεῖ νὰ γίνει ἡ βάπτισμα τῶν ἀπὸ καιρὸ τώρα κατηχουμένων.

Μικροὶ καὶ μεγάλοι ἦταν ἐτοιμοὶ καὶ περίμεναν τὴν ὥρα τοῦ μυστηρίου τοῦ βαπτίσματος γιὰ νὰ ἐνταχθοῦν στὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, τὴν Ἐκκλησίαν. Ὅμως τὰ πράγματα δέν ἔγιναν ὅπως προγραμματίστηκαν. Οἱ κατηχούμενοι ἐνίωσαν βαθειὰ ἀπογοήτευση. Ὁ λόγος τῆς δυσκολίας νὰ πραγματοποιηθεῖ τὸ ἀναμενόμενο μέ λιαχτὰ βάπτισμα, ἦταν ἡ ...ξηρασία! Ναι, ἡ ξηρασία πού μῖνες τώρα ἐπικρατεῖ στὴν περιοχή μέ ἀποτέλεσμα τὴν τραγικὴ ἐλλείψην νεροῦ. Στὴ λίμνη καὶ στὸ ποτάμι πού ἦταν κάπως κοντὰ δέν ὑπῆρχε οὔτε σταγὼνα νεροῦ. Δέν διέθεταν οὔτε ἓναν κουβά νερό γιὰ νὰ βαπτιστοῦν τουλάχιστον τὰ μωρά. Ἐτσι ἀναβλήθηκαν οἱ βαπτίσεις γιὰ τὴν ἐπόμενη φορὰ πού θὰ τοὺς ἐπισκεφθοῦμε μέ τὴν ἐλπίδα ὅτι τὸ ποτάμι καὶ ἡ λίμνη θὰ μᾶς προσφέρουν τὸ νερό τους. Ἡ ὑπόσχεση τῆς ἐπιστροφῆς μας ἔδωσε πολλὴ χαρὰ σὲ ὅλους καὶ τοὺς ἐνίσχυσε στὸν ἀγῶνα τους. Ἄς μὴν τοὺς ξεχνάμε στὴν προσευχή μας.

Ἀπὸ τὸ Γραφεῖο τῆς Μητροπόλεως Κένυας

Βρέφος με Aids.
Οι γονείς του πέθαναν
καί τη φροντίδα του ανέλαβε η γιαγιά.

Έμπειρίες και προβληματισμοί από μία ιατρική ιεραποστολική περιοδεία

Περί τά τέλη Φεβρουαρίου μία μικρή ομάδα γιατρών από την Δ. Κρήτη επισκέφθηκε την ιεραποστολική Έκκλησία της Ουγκάντας και εργάστηκε στο επίπεδο πρωτοβάθμιας και έν μέρει δευτεροβάθμιας περίθαλψης στη χώρα. Η διακονία αυτή πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο συνεργασίας των ιερών Μητροπόλεων Ουγκάντας και Χανίων.

Ίσως είναι ήδη γνωστό ότι ομάδες γιατρών προσφέρουν κάθε χρόνο παρόμοιες υπηρεσίες σε ιεραποστολικές Έκκλησίες και κυρίως σε χώρες της ανατολικής Αφρικής. Η παροχή ιατρικού έργου στις Όρθόδοξες Ιεραποστολές είναι εξαιρετικά σημαντική, αλλά επίσης μία πολύ δύσκολη υπόθεση. Η παροχή ιατρικών υπηρεσιών συνιστά διακονία ύψιστης ευαισθησίας στις χώρες που δραστηριοποιούνται Όρθόδοξες ιεραποστολές, καθώς αφορούν στο αγαθό της υγείας και της διατήρησης στην ίδια τη ζωή πολλής φορές σε κοινωνίες, όπου η κρατική μέριμνα στα θέματα υγείας είναι περίπου ανύπαρκτη. Η προσφορά στον τομέα αυτόν παίρνει μεγαλύτερες διαστάσεις ως προς την αξία της, αν ληφθεί υπ' όψιν ότι αναφερόμαστε σε κληματολογικές συνθήκες και σε συνθήκες διαβίωσης τέτοιες, που επιτρέπουν την ανάπτυξη πολλών ασθενειών με ευκολία μέχρι θανάτου.

Όστόσο οι δυσκολίες για ιατρικό έργο στο χώρο της ιεραποστολής έχουν να κάνουν και με την απουσία υποδομής στις ιεραποστολικές Έκκλησίες, είτε στο επίπεδο «έμφυχου δυναμικού (απουσία ντόπιων και ευαισθητοποιημένων υγειονομικών), είτε στο επίπεδο υλικών (κτίρια, φάρμακα, εργαλεία), είτε ακόμη στο επίπεδο οργάνωσης. Είναι μικρός πολύ ο αριθμός των ιεραποστολών που έχουν κατορθώσει να λειτουργούν κάποια ιατρεία πρωτοβάθμιας περίθαλψης συστηματικά και μόνιμα, παρά την ύπαρξη σε πολλές ίσως περιπτώσεις καλών κτηριακών υποδομών, ενώ –έξ όσων έχουν γραφεί και δημοσιευθεί– λειτουργεί μόνιμα και σε αρκετά καλό επίπεδο μόνον ένα ίδρυμα ιεραποστολικό παροχής δευτεροβάθμιας περίθαλψης (νοσοκομείο) στον Όρθόδοξο ιεραποστολικό χώρο με συνεχώς βελτιούμενες και σταθερά ενθαρρυντικές επιδόσεις, ο «Τίμιος Σταυρός» στην Καμπάλα. Σίγουρα, θα άξιζε τον κόπο να αναλυθεί η πείρα από την λειτουργία του νοσοκομείου «Τίμιος Σταυρός» και να μελετηθούν τα προβλήματα λειτουργίας του σ' ένα Συνέδριο υγειονομικών και ανθρώπων που ενδιαφέρονται περί τά ιατρικά στις Όρθόδοξες ιεραποστολές.

Όποιοσδήποτε σχετίζεται με τά της Όρθοδόξου Ιεραποστολής γνωρίζει πολύ καλά την έγνοια και τον κόπο των κατά τόπους Επισκόπων και γενικώς των κληρικών ιεραποστόλων να λειτουργήσει στο χώρο τους ένα ιατρείο και θά ήταν δημιουργικό να μεταφερθούν οι δικές τους πολύτιμες έμπειρες και να κατατεθούν σε μία σύναξη με ενδιαφερόμενους υγειονομικούς Όρθοδόξους από την Εύρωπη και τις Η.Π.Α.

Η μικρή ιατρική ομάδα από την Κρήτη πειραματίστηκε έναν ιδιαίτερο τρόπο δουλειάς, στην προσπάθεια να εξοικονομηθεί δημιουργικά χρόνος και χρήμα, αλλά και να υπάρξει στενότερη προσέγγιση ανάμεσα στους ξένους υγειονομικούς και τους ντόπιους ασθενείς και μή. Η ομάδα αποτελείτο από δύο μόνιμους γιατρούς και μία βοηθό, περιοδικά δε προσετίθεντο ακόμη ένας ή δύο γιατροί*. Η χώρα είχε διαιρεθεί σε πέντε υγειονομικές περιφέρειες, όσες βδομάδες θά διαρκούσε και η διακονία τους. Κάθε βδομάδα περιελάμβανε και μία ιατρική περιοδεία. Η Μητρόπολη είχε οργάνώσει το πρόγραμμα των περιοδεϊών και διέθετε για την ομάδα ένα αυτοκίνητο και ένα οδηγό έμπειρο του τόπου και καλό γνώστη των ανθρώπων.

Η περιοδεία άρχιζε Δευτέρα πρωί με την επίσκεψη σε συγκεκριμένη ένορία στην έندochώρα βάσει του προγράμματος. Ασθενείς περίμεναν ήδη εκεί. Συχνά, ασθεν-

είς είχαν διανυκτερεύσει εκεί, καθώς έρχονταν από μακρινά μέρη. Άρχιζε η εξέταση κατά ομάδες. Ό κάθε γιατρός με τον δικό του μεταφραστή και τον ασθενή αποτελούσαν μίαν ομάδα. Σ' αυτή τη φάση ο βοηθός εξυπηρετούσε την ομάδα που τον καθούσε. Ένας υπεύθυνος της ένορίας επέβλεπε την τάξη και την προσέλευση των ασθενών. Η διαδικασία αυτή διαρκούσε 3-4 ώρες, όποτε γινόταν ένα διάλειμμα μίας περίπου ώρας. Στη συνέχεια επαναλαμβανόταν η ίδια εξέταση και η φάση αυτή διαρκούσε κατά τι λιγότερο, δηλαδή 2-3 ώρες. Δύο περίπου ώρες πριν τό σούρουπο, ένας από τους γιατρούς σταματούσε να ξεετάζει και μαζί με τον βοηθό άρχιζε να διανέμει τά φάρμακα στους εξετασθέντες, στους όποιους είχε ήδη χορηγηθεί η συνταγή.

Μέ τό σούρουπο η ομάδα έπαιρνε τό δρόμο της επιστροφής στον Περιφερειακό Σταθμό, όπου και διανυκτέρευε. Την επομένη τό πρωί άρχιζε νέα εξόρμηση σε άλλη ένορία της ίδιας περιφέρειας. Εάν σε αυτήν οι ασθενείς ήσαν λίγοι, τότε η άπογευματινή εξέταση θά γινόταν σε διαφορετική ένορία πάντοτε της αυτής Περιφέρειας με επιστροφή και διανυκτέρευση στο ίδιο Κέντρο.

Η περιοδεία έκλεινε την Πέμπτη μεσημέρι, όποτε και τό ταξίδι επιστροφής στην έδρα της Μητροπόλεως. Την Παρασκευή η ομάδα εργαζόταν στο Νοσοκομείο της Έκκλησίας και κυρίως στο χειρουργείο. Ό χειρουργός της ομάδας χειρουργούσε ασθενείς που είχαν προγραμματισθεί είτε από τους εξετασθέντες στην περιοδεία, είτε από αυτούς που είχαν περάσει από τό έξωτερικό ιατρείο του Νοσοκομείου. Ό βοηθός κατέγραφε τά φάρμακα που ήσαν σε έλλειψη και τό άπόγευμα με την επίβλεψη ενός των γιατρών συντασσόταν ό κατάλογος παραγγελιών φαρμάκων. Ό κατάλογος αυτός έστέλλετο με φαχ στή φαρμακαποθήκη και τό Σάββατο γινόταν η παραλαβή της παραγγελίας. Η άγορά φαρμάκων γινόταν σχεδόν πάντοτε από την μεγάλη φαρμακαποθήκη που λειτουργεί ό Διαχριστιανικός Σύνδεσμος στην Ουγκάντα, όπου και τό κόστος είναι χαμηλό, καθώς η Έκκλησία είναι μέλος του Συνδέσμου και τό φάσμα των φαρμάκων ευρύ. Η ομάδα είχε έλεύθερο τό Σαββατοκύριο.

Είναι γνωστό ότι παρόμοια πρωτοβάθμια περίθαλψη προσφέρουν κάθε χρόνο συνάδελφοι από την Άθίνα ή από άλλες πόλεις της Έλλάδας, μάλιστα με μεγαλύτερο αριθμό συμμετεχόντων, αλλά με βραχύτερο χρόνο έπίσκεψης. Τέτοιες έπισκέψεις έχουν άναφερθεί –και δημοσιευθεί– κυρίως γιά τις τρεις χώρες της Άνατολικής Άφρικής. Ήδη υπάρχουν συνάδελφοι Έλληνες και Έλληνοαμερικανοί με ιδιαίτερα άξιόλογη έμπειρία και προσφορά στον τομέα αυτόν της ιεραποστολής.

Τό σχετικά νέο της ομάδας των Κρητών έγκειται σε δύο σημεία. Τό ένα είναι η παραμονή στην περιφέρεια και η εξόρμηση από περιφερειακό Κέντρο, όπως και ό συνδυα-

σμός της Πρωτοβάθμιας με Δευτεροβάθμια περίθαλψη και παρακολούθηση. Τό δεύτερο σημείο είναι η κάπως μακρά διάρκεια της παροχής υπηρεσιών. Χαρακτηρίζεται «σχετικά» καινούργιο τό έγχείρημα των Κρητών, διότι έχει προηγηθεί παρόμοιος τρόπος ιατρικής ιεραποστολικής δουλειάς τό 1987 από ομάδα Έλληνοαμερικανών γιατρών υπό τον καθηγητή κ. Γ. Χριστάκη στην Κένυα, με την καθοδήγηση και ύψηλή επίβλεψη του τότε Έπισκόπου και νύν Μακαριωτάτου Άλβανίας κ. Άναστασίου (βλ. «Πάντα τά Έθνη» 23, 1987).

Η έμπειρία, τόσο γιά τους γιατρούς, όσο και γιά την ιεραποστολή –είδικά στην Ουγκάντα–, ύπήρξε πολύτιμη σε πολλή έπίπεδα. Άκόμη δόθηκε η εύκαιρία και η δυνατότητα να άξιολογηθούν όρισμένες πτυχές της διακονίας αυτού του τόπου, οι όποιες δύσκολα άξιολογούνται με ύπολογισμούς στο χαρτί και μόνο.

Έτσι, και μόνον ένδεικτικά, θά μπορούσε να άξιολογηθεί θετικά η λειτουργία ενός τέτοιου Προγράμματος γιά μία διάρκεια έλάχιστη, ενός μηνός. Άκόμη, είναι προσφορώτερο να ύπάρχει ένας μόνιμος υπεύθυνος του προγράμματος και να λειτουργούν σε κάθε περιοδεία κατ' έλάχιστον δύο ομάδες –και καλλίτερα τρεις– γιατρών με βοηθό. Ό τρόπος αυτός παρέχει τη δυνατότητα, ώστε γιατροί που δέν μπορούν να διαθέσουν μακρά διαστήματα ύπηρεσίας στην ιεραποστολή, μπορούν να ένταχθούν στο πρόγραμμα γιά 1 ή γιά 2 έβδομάδες και στή συνέχεια τη θέση τους να πάρουν άλλοι, σύμφωνα προς τό σχέδιο που έχει γίνει καιρό πριν την ύλοποίηση του προγράμματος.

Άπό την πλευρά της τοπικής Έκκλησίας συνάγονται σημαντικά συμπεράσματα όσον άφορά την προετοιμασία και οργάνωση της δουλειάς αυτής τόσο σε επίπεδο παροχής συνεργατών-μεταφραστών, όσο και στο επίπεδο χώρων και μέσων ύποδοχής και φιλοξενίας στα περιφερικά κέντρα.

Βεβαίως, πέραν των άξιολογήσεων που προσφέρει η έμπειρία, παραμένουν προβληματισμοί επί της ούσίας, όπως αυτός του νοήματος της ιεραποστολικής ιατρικής που μπαίνει από άρκετούς με τη μορφή του έρωτήματος: «και τί νόημα έχει η εξέταση τόσων ανθρώπων, άφού δέν ύπάρχει παρακολούθηση της θεραπείας τους;» κ.ά.

Φαίνεται να ώριμάζουν οι καιροί και να άπαιτείται πλέον μία συντονισμένη δραστηριοποίηση όλων εκείνων που ενδιαφέρονται γιά την ιεραποστολική ιατρική και ό μόνος δρόμος προς τό σκοπό αυτόν είναι η σεμνή και ήσυχη δική τους κινητοποίηση και συνεννόηση πέρα από πολλές δημοσιοποιήσεις και έξω από βαρύγδουπες ταμπέλες.

Άντώνης Λιάσκος

*.Συνολικά, στο Πρόγραμμα έλαβαν μέρος τέσσερις γιατροί.

Ένα πρωτοποριακό έργο της 'Ορθόδοξης 'Εκκλησίας της Κένυας

Είναι καλύτερο να διδάξεις κάποιον να ψαρεύει παρά να του δώσεις ένα ψάρι.
(Κινέζικη Παροιμία)

Είναι γνωστή η μεγάλη φτώχεια που μαστίζει τις υποσαχάριες περιοχές της 'Αφρικής. Οι εκεί 'Ορθόδοξοι άδελφοί μας είναι συνήθως από τους πιο φτωχούς κατοίκους των χωρών τους, γεγονός που δημιουργεί πολλά προβλήματα και ποικίλες δυσκολίες στην οργάνωση της εκκλησιαστικής ζωής της 'Ορθόδοξης 'Εκκλησίας στην 'Αφρική. Οι δωρεές που στέλνονται από την 'Ελλάδα και τις άλλες 'Ορθόδοξες χώρες βοηθούν βέβαια την όλη κατάσταση, αλλά αφενός δεν επαρκούν, αφετέρου δημιουργούν εξάρτηση και δεν ενισχύονται έτσι ουσιαστικά και μακροπρόθεσμα οι τοπικές παραγωγικές δυνάμεις.

Και δεν είναι μόνον η φτώχεια αλλά και το χαμηλό μορφωτικό επίπεδο των 'Ορθοδόξων της 'Αφρικής που κάνουν κάθε προσπάθεια οργάνωσης των 'Ορθοδόξων ένοριών να φαίνεται και να είναι στην πραγματικότητα έργο βαρύ και δύσκολο. Οι περισσότεροι 'Ορθόδοξοι έφημεριοι δεν έχουν στη διάθεσή τους τοπικούς συνεργάτες με μόρφωση και συγκεκριμένες σύγχρονες γνώσεις που θα τους βοηθήσουν στην οργάνωση και ανάπτυξη πρωτοβουλιών εκκλησιαστικής ζωής και δράσης.

Ο πιο άποτελεσματικός τρόπος να εκριζωθεί η φτώχεια και τα ποικίλα προβλήματα που αυτή δημιουργεί είναι ο δρόμος της εκπαίδευσης. Μορφώνοντας τους κατοίκους τους δίνουμε τα έφοδια και τους καλλιεργούμε την αυτοπεποίθηση να αναλάβουν οι ίδιοι την οικονομική και κοινωνική ένδυνάμωση του κράτους τους, ώστε να θέσουν τις απαραίτητες βάσεις για την πρόοδό του.

Τό πρόβλημα όμως είναι ότι στις περισσότερες χώρες της 'Αφρικής η εκπαίδευση ούτε παρέχεται δωρεάν ούτε είναι φτηνή· στην πραγματικότητα οι δαπάνες για τα διδάκτρα, για την αγορά των σχολικών στολών που είναι υποχρεωτικές στις περισσότερες αφρικανικές χώρες, οι δαπάνες για την αγορά των βιβλίων και των άλλων σχολικών ειδών είναι πάνω από τις δυνατότητες των περισσότερων οικογενειών. Έκατοντάδες χιλιάδες παιδιών σχολικής ηλικίας παραμένουν εκτός του σχολείου για οικονομικούς λόγους, με αποτέλεσμα την πύκνωση της στρατιάς των άνειδικέων εργατών και των απειλησμένων ανέργων και την άπώλεια πολύτιμου ανθρώπινου εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού απαραίτητου για την οικονομική, κοινωνική και πνευματική άνοδο των αφρικανικών κρατών σε μία εποχή έντονου διεθνούς ανταγωνισμού στο οικονομικό, επιστημονικό, μορφωτικό και γενικότερα πολιτισμικό πεδίο.

Αυτή την ανάγκη για εύκολη πρόσβαση στα μορφωτικά αγαθά της εποχής μας την ένιωσε έντονη ένας πρωτοπόρος ιεραπόστολος που ζει και δρα στην Κένυα. Ο π. Θεμιστοκλής 'Αδαμόπουλος, Έλληνοαυστραλός, με πλούσια ακαδημαϊκή μόρφωση και πολυετή διδακτική πείρα σε θεολογικές σχολές της 'Αυστραλίας, της 'Αμερικής και της Κένυας, ζει χρόνια τώρα την έλλειψη μορφωτικών ευκαιριών υψηλού επιπέδου στην 'Ορθόδοξη 'Εκκλησία στην 'Αφρική, κι αποφάσισε να δράσει ρηξικέλευθα. Έντονος πόθος του και όραμά του η ίδρυση ενός 'Ορθόδοξου Πανεπιστημίου στην 'Αφρική! Ουτοπιστικό όνειρο φαινόταν στην αρχή, εύσεβης πόθος έμοιαζε ενός όνειροπόλου όραματιστή. Κι όμως ο π. Θεμιστοκλής δεν κάμφθηκε από τους σκεπτισμούς των ρεαλιστών, δεν απογοητεύθηκε από τις ανυπέρβλητες δυσκολίες που όρθωνονταν μπροστά του. Μέ τις εύλογες του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Κένυας κ. Μακαρίου άρχισε τους σχεδιασμούς, τις βοήδοσκο-

Η 'Ορθόδοξη Πανεπιστημιακή Παιδαγωγική Σχολή στην Κένυα.

περισσότερων 'Ορθοδόξων- για την επιστημονική παιδαγωγική κατάρτισή τους.

Οι έλπίδες για την άνοδο του μορφωτικού επιπέδου στις 'Ορθό-

δόξες ένορίες της Κένυας είναι πολλές. Η εξέγερση καταλήτων και μορφωμένων καθηκόντων και συνεργατών των έφημεριών, η πρόσληψη 'Ορθοδόξων δασκάλων στα 'Ορθόδοξα σχολεία της Κένυας, η στελέχωση των διαφόρων εκκλησιαστικών συμβουλίων και επιτροπών με μορφωμένους 'Ορθοδόξους είναι άμεσοι στόχοι που μπορούν να επιτευχθούν σε λίγα χρόνια χάρη στη λειτουργία της πρώτης αυτής 'Ορθόδοξης Πανεπιστημιακής Παιδαγωγικής Σχολής στην 'Αφρική.

Οι πρώτοι 40 περίπου φοιτητές και φοιτήτριες του Τμήματος Προσχολικής 'Αγωγής έχουν στη διάθεσή τους αίθουσα διδασκαλίας, εξοπλισμένο εργαστήριο ηλεκτρονικών υπολογιστών (computers), βιβλιοθήκη με 3.000 και πλέον βιβλία για την επιστημονική, παιδαγωγική κατάρτισή τους και δύο τάξεις νηπιαγωγείου για την πρακτική άσκησή τους, στο οποίο φοιτούν δωρεάν κι έχουν καθημερινώς φαγητό, επίσης δωρεάν, 50 και πλέον έντελώς όρφανά νήπια ή από μονογονεϊκές οικογένειες της Ριρούτας, μιάς από τις πιο φτωχές συνοικίες (slum) της Ναϊρόμπης. Τα παιδιά αυτά στην πιο κρίσιμη για τη σωματική, κοινωνική και πνευματική τους ανάπτυξη, ηλικία (3-6 ετών) γεύονται για πρώτη φορά στη ζωή τους την πλούσια προσφορά της αγάπης των νηπιαγωγών τους, των πρωτόπρων ιδρυτών του νηπιαγωγείου τους και των μακρινών γενναιοδωρων χορηγών, ώστε να αρχίσουν αργότερα τη σχολική τους ζωή στο Δημοτικό σχολείο με περισσότερα πνευματικά έφοδια κοινωνικής δικαιοσύνης και ισότητας στην παροχή μορφωτικών αγαθών και ευκαιριών, αποζημιωμένα σε κάποιο βαθμό για τις στερήσεις τους στο υποβαθμισμένο οικογενειακό περιβάλλον τους.

Οι Καθηγνέτες της πρώτης 'Ορθόδοξης Πανεπιστημιακής Παιδαγωγικής Σχολής στην 'Αφρική, με υψηλά ακαδημαϊκά προσόντα οι ίδιοι σε διάφορους τομείς της Παιδαγωγικής 'Επιστήμης και με πλούσια διδακτική πείρα σε Πανεπιστήμια και άλλες ανώτερες Σχολές της 'Ελλάδας, της 'Αυστραλίας, της 'Αμερικής και της Κένυας, έχουν μείνει κατάπληκτοι από τον ένθουςιασμό, την όρεξη για μάθηση και τό ενδιαφέρον των φοιτητών και φοιτητριών -τών

Τέλος, η συμμετοχή ακαδημαϊκών και άλλων συνεργατών από τις 'Ορθόδοξες χώρες -έστω για ένα όρισμένο μόνον χρονικό διάστημα- θα διευκόλυνε την πραγματοποίηση των φιλόδοξων και πρωτοποριακών σχεδίων της σημαντικής αυτής προσπάθειας της 'Ορθόδοξης 'Εκκλησίας της Κένυας. Όσοι πιστοί προσφέρετε και ο δυνάμενος χωρείν, χωρείτω.

Κων. Χριστομάνος

ΚΑΜΠΑΛΑ 2003

**ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ 1ης
ΚΑΙ ΑΡΧΗ ΤΗΣ 2ης ΠΕΝΤΑΕΤΙΑΣ.**

Στά τέλη του Μαΐου 2002 τελείωσε η πρώτη 5ετία της αποστολικής δραστηριότητας έμου και των συνεργατών μου των έγγυς και των μακράν, για την προσδοκόμενη ανάπτυξη της Όρθοδόξου Έκκλησίας στην Ουγκάντα. Η δεύτερη 5ετία άρχισε με διάφορες Έκκλησιαστικές, κοινωνικές και πολιτιστικές δραστηριότητες. Παρά τά, από τό παρελθόν, ποληληλή προβλήματα της Έπαρχίας μας, η περασμένη πενταετία υπήρξε ευλόγημένη από τό Θεό και άρκετά καρποφόρος. Έγινε, μπορούμε νά πούμε, αίσθητή η πνευματική αγαηλίαση των πιστών με τίς ευλόγιες σέ όλόκληρη την Έπαρχία.

Πρέπει βέβαια νά σημειωθεί ότι, τώρα η κατάσταση στην Ουγκάντα δέν είναι και τόσο ευνοϊκή για την Όρθοδοξία όσο ήταν τά παλαιότερα χρόνια, στίς δεκαετίες 1940, 1950, 1960. Τότε όμως δέν έγινε ό,τι αξιόλογο μπορούσε νά γίνει και, δυστυχώς, χάθηκαν εκείνες οι ευκαιρίες. Τώρα έχουμε να παηαίψουμε με στραβές δομές, με σκλη-

ρούς ανθρώπους και πολύ δύσκολη κοινωνία. Έμφύλιοι πόηεμοι, καταρράκωση ήθών, καταπάτηση θεσμών, έξαφάνιση της ανθρωπιάς έφεραν τή φθορά και την έγκληματικότητα και, δυστυχώς, άποτελοϋν καθημερινά φαινόμενα της ζωής των Μπαγκάντα πρós τούς όποιους κηρύσσεται η Όρθοδοξία σήμερα.

Έννέα Μνηροπολητικές περιφέρειες.

Κατά την πρώτη πενταετία είχαμε 4 βασικά ιεραποστολικά Κέντρα στην Ουγκάντα, δηλαδή 4 όργανικές θέσεις ιεραποστολικής προσπάθειας. Τώρα έχουμε 9 Μνηροπολητικές περιφέρειες στην Έπαρχία μας. Δηλαδή έχουμε διαιρέσει όλες τίς κοινότητες (ένορίες, ύποενορίες και μικρά ιδρύματα) σέ 9 περιφερειακές ένότητες ώστε νά συνεχίσουμε άποτελεσματικότερα τή διακονία μας στους χώρους αυτούς. Πιστεύουμε ότι με τόν καταμερισμό αυτόν θά άνασυγκροτηθεί και θά άναπτυχθεί καλύτερα τό έργο της Έπας Μνηροπόλεις Καμπάλλας και πάσης Ουγκάντας.

Ό Μνηροπολίτης Καμπάλλας Έωνās

Ειδήσεις από τό Ντάρ Ές Σαηάμ

Τό Ντάρ Ές Σαηάμ, πού σημαίνει Ειρνούπολη, είναι η ηρωτεύουσα της Τανζανίας, όπου έδρεύει η Έπρά Μνηρόπολης Τανζανίας. Ό Σεβασμιώτατος Μνηροπολίτης κ. Προτέριος μās γράφει: «Πρό δύο έτών μου άνετέθη η διαποίμανση της Μνηροπόλεις Ντάρ Ές Σαηάμ της άνατολικής Τανζανίας, μιας περιοχής όπου από τό 1940 υπάρχουν Έλληνες εργαζόμενοι, στο παρελθόν περισσότεροι, αλλά τώρα αίσθητά λιγότεροι. Οι εύσεβείς Έλληνες προσπαθοϋσαν στά χρόνια πού πέρασαν νά κτίσουν ιερούς ναούς στον τόπο της διαμονής τους και όταν υπήρχε περίπτωση νά έρθει κάποιος ιερέας είχαν την εύκαιρία νά έχουν ηιατρειτικές ακολουθίες, μυστήρια κ.λη. Όταν πριν δυό χρόνια ήρθα εδώ υπήρχε ένας μόνο ιθαγενής ιερέας, ό π. Κηέόπας στή Τάνγκα, έφημέριος του ιερού ναού Αγίου Γεωργίου, με ένα μικρό ποίμνιο Όρθοδόξων Χριστιανών.

Από τίς πρώτες φροντίδες μου, έρχόμενος εδώ, ήταν νά έπισκεφθώ την Τάνγκα. Μή έχοντας άλλο μέσο –αυτοκίνητο η Μνηρόπολη δέν διέθετε– ζήτησα τή βοήθεια των Έλλήνων πιστών. Ό κ. Λεμπενιώτης με έξυηπρέτησε μεταφέροντάς με στην Τάνγκα όπου είχα την πρώτη μου έπαφή με τούς Τανζανούς Όρθοδόξους πιστούς. Ό π. Κηέόπας είχε έτοιμάσει τούς κατηχούμενους και τελέσαμε βαπτίσεις και γάμους. Από τότε έγινε κάθε δυνατή προσπάθεια άνακαίνισης του ιερού ναού του αγίου Γεωργίου Κιμάμπα της περιοχής Τάνγκα. Χειροτονή-

σα επίσης τόν π. Αύγουστινο, έναν εύσεβή οικογενειάρχη ιθαγενή πού αγωνίζεται πολύ για την διαποίμανση των ιθαγενών πιστών σέ μία περιοχή μάηιστα πού έπικρατούν οι παντός είδους αίρέσεις. Έπιδίωξή μας είναι νά άποκτήσει η ένορία μία κατοικία για τόν ιερέα και μία αίθουσα για τίς συνάξεις των ένοριτών, για κατήχηση και διδασκαλία των νέων.

Χειροτονήθηκαν άλλοι τρείς Τανζανοί εκ των οποίων ό ένας είναι σπουδαστής στην Έκκλησιαστική Σχολή της Ναϊρόμπης, Κένυας. Στο Μόσι, βόρεια του Ντάρ Ές Σαηάμ, προσπαθοϋμε, όταν έξασφαηθούν τά άπαραίτητα χρήματα, νά αγοράσουμε από τούς Βαπτιστές τό ναό των αγίων Άναργύρων. Έχουμε ποληές έηηλείψεις ιερών σκευών, βιβλίων και άμφίων. Η Άποστολική Διακονία μās έχει προσφέρει ως τώρα ένα σημαντικό άριθμό ιερών σκευών και άμφίων και με την εύκαιρία τούτη εκφράζω και πάηι τίς θερμές μου εύχαριστίες. Βέβαια οι άνάγκες ακόμα είναι ποληές και σέ εκκλησιαστικά είδη και σέ φάρμακα.

Σās ζητώ νά μήν μās ξεχνάτε στην προσευχή σας. Έτσι μόνο θά άπαηυνθεί ό πόνος και η όδύνη πού τά πάμποηη προβλήματα και οι δυσκολίες προκαλοϋν στους ιθαγενείς Όρθοδόξους άδελφούς μας.

*† Ό Μνηροπολίτης Ντάρ Ές Σαηάμ
Προτέριος.*

ΕΠΙΣΚΟΠΗ ΝΙΓΗΡΙΑΣ

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΤΙΜΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Όηοκληρώνονται, με τή χάρη του Θεού, οι έργασίες άνοικοδομήσεως του ιερού ναού του Τιμίου Σταυροϋ στο χωριό Nzagha της άνατολικής Νιγηρίας.

Ό ναός άνοικοδομείται με δαπάνες άνωνύμων δωρητών, μέσω του Γραφείου Έραποστολής της Άποστολικής Διακονίας. Μετά από πρόσφατη συμπληρωματική δωρεά, κατέστη δυνατή η συνέχιση των εργασιών. Ό ναός σκεπάστηκε, κατασκευάστηκε ό νάρθηκας, τοποθετήθηκαν πόρτες και παράθυρα και σοβατίστηκε έσωτερικά και έξωτερικά. Υποηλείπεται η κατασκευή του δαπέδου και έηαιοχρωματισμός.

Προστατευμένοι τώρα πιά από τά έντονα καιρικά φαινόμενα, οι Όρθόδοξοι άδελφοί της περιοχής, μπορούν και συναθροίζονται «έπί τῷ αυτῷ» και άνεμπόδιστα ιεουργοϋν τό μυστήριο της σωτηρίας.

Προστατευμένοι τώρα πιά από τά έντονα καιρικά φαινόμενα, οι Όρθόδοξοι άδελφοί της περιοχής, μπορούν και συναθροίζονται «έπί τῷ αυτῷ» και άνεμπόδιστα ιεουργοϋν τό μυστήριο της σωτηρίας.

Ό Θεός às ευλόγει και às σπηρίζει πάντοτε τούς κτίτορες του ναού.

Πάντα τά έδων

ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΕΣ ΝΕΩΝ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΩΝ

Με τή συμμετοχή δεκάδων πιστών, συγγενών και φίλων πραγματοποιήθηκαν οι χειροτονίες δύο νέων πρεσβυτέρων. Οι νέοι πρεσβύτεροι είναι άποφοιτοι του Σεμιναρίου του αγίου Άντωνίου Λάγκος και άριστοϋχοι φοιτητές της Θεολογικής Άκαδημίας του αγίου Σεφάνου ΗΠΑ (Πατριαρχείου Άντιοχείας).

Ό π. Έωνάνης Οκολο, είναι έγγαμος κληρικός και μετά την χειροτονία του, ύπηρετεί ως έφημέριος της εκκλησιαστικής κοινότητας των Ταξιαρχών, στην πόηη Νένι της άνατολικής Νιγηρίας.

Τήν Κυριακή της Σταυροπροσκυνήσεως, χειροτονήθηκε στον Καθεδρικό Ναό της Άναστάσεως, Λάγκος, ό π. Βενιαμίν Ezieme. Ό π. Βενιαμίν είναι άγαμος, άδελφός της Μονής του αγίου Άντωνίου Λάγκος και έφημερεύει στον Καθεδρικό Ναό του Λάγκος.

Πάντα τά έδων

ΤΟ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ γιά τήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, πού παρατηρεῖται στήν Κορέα τά τελευταῖα χρόνια εἶναι ἕνα γεγονός πολύ ἐλπιδοφόρο γιά τήν περαιτέρω ἐξάπλωση τῆς Ὁρθοδοξίας στήν χώρα αὐτή καί ταυτόχρονα μιά δυνατή πρόκληση γιά τοὺς Ὁρθοδόξους.

Στὴν συνέχεια θά κάνουμε μιά σύντομη ἀναφορά στὰ κυριώτερα γεγονότα πού ἔλαβαν χώρα κατὰ τό τελευταῖο διάστημα μέ σκοπό ἀφ' ἐνός μὲν νά καταδειχθῇ τό προαναφερθέν ενδιαφέρον γιά τήν Ὁρθοδοξία καί ἀφ' ἐτέρου νά δοθῇ στοὺς ἀναγνώστες μας ἡ δυνατότητα γιά ἕνα γόνιμο προβληματισμό γύρω ἀπὸ τό θέμα τῆς ἱεραποστολῆς.

Ὑπολογίζεται ὅτι τό τελευταῖο τετράμηνο ἐπισκέφθηκαν, μετὰ ἀπὸ προσεννόηση, μεμονομένως ἢ μέ ὁργανωμένες ὁμάδες, περισσότεροι ἀπὸ πεντακόσιοι Κορεάτες τό ἱεραποστολικό κέντρο στή Σεούλ καί τίς ἄλλες Ὁρθόδοξες Κοινότητες. Ἀπ' αὐτοὺς οἱ περισσότεροι ἦσαν φοιτητές καί προέρχονταν ἀπὸ διάφορες χριστιανικὲς ὁμολογίες, χωρὶς νά λείπουν καί οἱ βουδιστές, οἱ ἄθεοι ἢ οἱ ἄθρησκοι. Κατὰ τίς ἐπισκέψεις τοὺς ζητοῦσαν μέ ενδιαφέρον νά μάθουν γιά τήν ἱστορία, τὴν Θεολογία καί τὴ Λατρεία τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας. Κατ' ἀρχὴν παρακολουθοῦσαν μιά σύντομη εἰσαγωγικὴ ὁμιλία καί στή συνέχεια εἶχαν τὴν εὐκαιρία νά πάρουν ἀπαντήσεις στὶς ἐρωτήσεις καί ἀπορίες τοὺς. Χαρακτηριστικό εἶναι τό δημοσίευμα σὲ κορεάτικη ἐφημερίδα ἄρθρου μέ τὸν τίτλο: «Εἶναι καί οἱ Ὁρθόδοξοι Χριστιανοί», σὲ ὅποιο ὁ προτεστάντης ἀρθρογράφος τοῦ ἐξέφραζε τὴν ἐκπληξή του, γιατί μετὰ ἀπ' ὅσα ἄκουσε κατὰ τὴν ἐπίσκεψή του στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία κατάλαβε ὅτι... ΚΑΙ οἱ Ὁρθόδοξοι εἶναι Χριστιανοί!

Ἐκτός, ὅμως, ὅλων αὐτῶν πού ἐπισκέφθηκαν τίς κατὰ τόπους Ὁρθόδοξες κοινότητες πολὺ σημαντικὴ εὐκαιρία γιά τὴ διάδοση τῆς Ὁρθόδοξης διδασκαλίας ἦσαν καί οἱ προσκλήσεις γιά διαλέξεις σὲ διάφορα Πανεπιστήμια τῆς Κορέας. Ὡςτις δόθηκε ἡ σπουδαία εὐκαιρία νά παρουσιασθῇ σὲ πολλοὺς φοιτητές καί φοιτήτριες ἡ ἐν πολλοῖς ἄγνωστη στήν Κορέα Ὁρθοδοξία καί νά ξεκαθαρισθῇ στὴ

σκέψη τῶν φοιτητῶν τό τί εἶναι ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία.

«Ἡ δική μου Ἐκκλησία εἶναι ἡ παλαιότερη χριστιανικὴ ἐκκλησία τῆς Κορέας», εἶπε μέ καύχηση στὸν Ὁρθόδοξο ὁμιλητὴ μιά φοιτήτρια κατὰ τὴν διάρκεια τῆς ἐπισκέψεώς του σὲ Πανεπιστήμιο τοῦ Σούγκμιονγ Γιότζα Τέχακιο.

- Πόσων χρονῶν εἶναι ἡ ἐκκλησία σου; τὴν ρώτησε.

- Ἐκατὸ πενήντα χρόνων, ἀπάντησε.

- Τὴν δική μου Ἐκκλησία τὴν ἵδρυσε ὁ Ἀπόστολος Παῦλος καί ἔχει δύο χιλιάδων χρόνων ἀδιάκοπη ἱστορία καί παράδοση. Καί ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία στήν Κορέα εἶναι ἡ ἴδια Ἐκκλησία μέ αὐτὴ τὴν πρώτη ἀρχαία Ἐκκλησία.

-Πρῶτη φορά ἀκούω γι' αὐτὴ τὴν Ἐκκλησία, ὁμολόγησε ἡ φοιτήτρια προβληματισμένη.

Ἀπὸ διάφορες ἐφημερίδες καί τηλεοπτικούς σταθμούς ὅλο καί αὐξάνουν οἱ προτάσεις γιά συνεντεύξεις καί ἀναφορὲς στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία. Στὶς 25 Μαρτίου τό μεγάλο κρατικὸ τηλεοπτικὸ κανάλι KBS παρουσίασε ἐκπομπή 45 λεπτῶν γιά τὴν Ἑλλάδα ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐπετείου τῆς Ἑλληνικῆς Ἀνεξαρτησίας. Ἀνάμεσα στὰ κύρια ἐνδιαφέροντα τῶν ὑπευθύνων τῆς ἐκπομπῆς ἦταν καί ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία στήν Κορέα. Γιά τό σκοπὸ αὐτό τό τηλεοπτικὸ συνεργεῖο ἐπισκέφθηκε τὸν ἱερό Ναὸ τοῦ Ἁγίου Νικολάου στή Σεούλ καί τὴν Ἱερά Μονὴ Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος σὲ Καπιόνγ ὅπου πῆραν συνέντευξη ἀπὸ τὸν Θεοφιλέστατο Ἐπίσκοπο Ζήλων κ. Σωτήριο γιά τὴν ἱστορία καί τὴ ζωὴ τῆς ἐν Κορέα Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ἐπίσης ὁ τηλεοπτικὸς σταθμὸς τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας στήν Κορέα «PBC Πιόνγχοα Πάνγ Σόνγ» ἐπισκέφθηκε τό ἱεραποστολικὸ κέντρο στή Σεούλ καί ζήτησαν συνέντευξη ἀπὸ τὸν π. Ἀμβρόσιο Ζωγράφο γιά τὴν Ὁρθόδοξη εἰκονογραφία μέ ιδιαίτερη ἀναφορά σὲ ἔργο τοῦ Μανουήλ Πανσέληνου. Τό ὑλικὸ τῆς συνέντευξης κάλυψε τρεῖς ἡμῶρες ἐκπομπές.

Τό ρωμαιοκαθολικὸ περιοδικὸ «Γιονσονγ Σενγχοαλ» (Πνευματικὴ Ζωή) σὲ εἰδικὸ ἀφιέρωμα γιά τὴν Παναγία ζήτησε ἄρθρο σχετικὸ

μέ τὴν Παναγία καί τὴν εἰκονογράφησέ της στήν Ὁρθόδοξη παράδοση. Ἡ συμμετοχὴ τῶν Ὁρθοδόξων σὲ ἀφιέρωμα ἔγινε μέ τό ἄρθρο: «Ἡ Θεοτόκος ὡς *Βρεφοκρατοῦσα* καί *Πλατυτέρα* στήν εἰκονογραφία τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας».

Τό μεγάλο ἐνδιαφέρον γιά τὴ γνωριμία τῶν Κορεατῶν μέ τὸν Ὁρθόδοξο εἰκονογραφικὸ θησαυρὸ φαίνεται καί ἀπὸ τὴν ἐπιτυχία πού σημείωσε ἡ ἐκθεση τοῦ Μουσείου Μπενάκη πού πραγματοποιήθηκε στήν Σεούλ ἀπὸ 15 Μαρτίου μέχρι 16 Ἰουνίου, ὑπὸ τὸν γενικὸ τίτλο: *Τὸ Οὐράνιο Φῶς. Ἑλληνικὲς Μεταβυζαντινὲς Εἰκόνες τῆς Συλλογῆς Βελιμέζη* (βλ. «Ἐνθετα Τέχνες», *Σύναξη* 84:2002) καί ἡ ἐπόμενη ἐκθεση βυζαντινῶν εἰκόνων πού θά πραγματοποιηθῇ ἐντὸς τοῦ Μαΐου ἐπίσης στή Σεούλ καί σὲ εἰδικὸ φυλλῆδιο τῆς ὁποίας θά δημοσιευθοῦν δύο σχετικὰ κείμενα περὶ εἰκόνων ἀπὸ μέλη τῆς ἐν Κορέα Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας.

Ἐνα ἄλλο στοιχεῖο πού φανερώνει τό ἐνδιαφέρον τῶν Κορεατῶν νά γνωρίσουν τὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία εἶναι ἡ παρακολουθία ἐκ μέρους ρωμαιοκαθολικῶν καί προτεσταντῶν φοιτητῶν τῆς θείας Λειτουργίας τῶν Κυριακῶν ἢ καί καθημερινῶν ἱερῶν Ἀκολουθιῶν. Ἐρχονται μέ σκοπὸ νά μάθουν γιά τὴ λατρεία τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας καί συνήθως παρουσιάζουν ἐργασίες στήν τάξη τοὺς ἀπ' αὐτὰ πού εἶδαν καί ἄκουσαν στὶς κατ' ἰδίαν συζητήσεις πού ἔχουν μέ τοὺς ὑπευθύνους τῆς ἱεραποστολῆς.

Τὴν περίοδο τοῦ Τριωδίου σὲ προτεσταντικὸ περιοδικὸ «Ουόλ» (Σήμερα) δημοσιεύθηκε ἄρθρο μέ τίτλο: «Ὁ σκοπὸς τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία».

Τὴν Μεγάλῃ Ἑβδομάδῃ καί τό Πάσχα ἐκτὸς τῶν πολλῶν ξένων Ὁρθοδόξων (Ἑλλήνων, Ρώσων, Ρουμάνων, Ἀμερικανῶν, Αἰγυπτίων, Ἰνδῶν, Αἰθιοπῶν, Ἀντιοχειανῶν, Αὐστραλῶν) πού συμμετεῖχαν στὶς ἱερὲς ἀκολουθίες, παρακολουθῆσαν καί Κορεάτες ρωμαιοκαθολικοὶ ἱερεῖς, μοναχοὶ καί μοναχές καί Χριστιανοὶ ἁλλῶν ὁμολογιῶν. Ὅταν στὸν Ἑσπερινὸ τῆς Ἀγάπης ἀναγνώσθηκε τό Εὐαγγέλιο σὲ ὁκτώ γλῶσσες ἀπὸ πιστοὺς διαφόρων ἐθνικοτήτων καί τό ἄκουγε «εἷς ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ» (Πρ. 2:6),μποροῦσε κανεὶς νά αἰσθανθῇ τό

ρῖγος τῆς Πεντηκοστῆς καί τὴν οἰκουμενικότητα τοῦ μηνύματος τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ.

Τελευταῖα ἀπὸ τὴν Ὁρθόδοξη ἱεραποστολὴ ἐκδόθηκε τό βιβλίον «Κουσουονουρό Κανούν Κίλ» (Πορεία πρὸς τὴ Σωτηρία), πού διαπραγματεύεται τό θέμα τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας ἀπὸ Ὁρθοδόξου ἀπόψεως, ὡς ἀπάντηση στὶς πλανεμένες περὶ σωτηρίας προτεσταντικὲς, κυρίως, ἀπόψεις. Τὴν ἐκδοση τοῦ ἐν λόγῳ βιβλίου χρηματοδότησε οἰκογένεια ὁμογενῶν ἐξ Ἀμερικῆς, ἐπιθυμῶντας νά συμβάλουν μέ τὴν προσφορά τοὺς αὐτὴ στὴ διάδοση τῆς Ὁρθοδόξου διδασκαλίας στὴ χώρα τῆς «Πρωινῆς Γαλήνης». Σὲ ὅλους τοὺς πιστοὺς μας, ἀλλὰ καί στοὺς ἐπισκέπτες τῶν ναῶν μας τό βιβλίον διανέμεται δωρεάν μέ σκοπὸ: α) Νά βοηθήσῃ τοὺς Ὁρθοδόξους νά καταλάβουν καλύτερα τὸν «Ὁρθόδοξο δρόμο» πού ὁδηγεῖ μέ ἀσφάλεια στὴ βασιλεία τῶν Οὐρανῶν καί β) Νά προσφερθῇ στοὺς μὴ Ὁρθοδόξους καί μὴ Χριστιανοὺς συνανθρώπους μας ἡ Ὁρθόδοξη διδασκαλία περὶ σωτηρίας. Ὡς πρῶτος καρπὸς αὐτῆς τῆς προσπάθειας εἶναι ἡ ἐπιστολὴ τὴν ὁποία λάβαμε ἀπὸ κάποιον μὴ Ὁρθόδοξο καθηγητὴ, ὁ ὁποῖος ὅταν διάβασε τό βιβλίον μᾶς ἔγραψε τὰ ἑξῆς:

«Διάβασα τό βιβλίον καί κατάλαβα πὼς ἡ ἰδέα τῆς Σωτηρίας εἶναι διαφορετικὴ ἀπ' αὐτὴ τῶν προτεσταντικῶν Ἐκκλησιῶν. Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία σωστὰ πιστεύει ὅτι εἶναι ἐπικίνδυνη ἡ ἰδέα περὶ ἄμεσης σωτηρίας τῶν προτεσταντῶν... Νομίζω ὅτι οἱ προτεσταντικὲς ἐκκλησίες πρέπει νά μάθουν ἀπὸ τὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, γι' αὐτὸ ἐγὼ θά μάθω περισσότερα ἀπ' αὐτό τό βιβλίον...»

Ὅλα τὰ παραπάνω φανερώνουν τό εὐρύ φάσμα ἱεραποστολικῶν δυνατοτήτων καί εὐκαιριῶν πού προσφέρει ὁ κορεατικὸς ἱεραποστολικὸς ἀγρὸς. Οἱ Κορεάτες περιμένουν νά γνωρίσουν τὴν Ὁρθοδοξία, ἀλλὰ δυστυχῶς εἶναι ἀκόμη «οἱ ἐργάται ὀλίγοι» (Μτ. 9:37) στήν Κορέα! Τό Παύλειον ἐρώτημα πού πρέπει νά ἀπασχολῇ ὅλους μας εἶναι: «Πὼς δέ ἀκούσωσιν χωρὶς κηρύσσοντος»; (Ρωμ. 10:14)

Ἀθ. Δ. Κοντογιαννακοπούλου

«Χριστός 'Ανέστη» στό Μπαχρέϊν

Ο Έπιτάφιος άπλά διακοσμημένος στήθηκε στη μέση του έλικοδρομίου.

Μεγάλη Πέμπτη βράδυ, ο ιερέας του ΓΕΝ, μόνος σέ μιά μουσουλμανική χώρα 600.000 κατοίκων, στο Μπαχρέϊν, νησί-κράτος στον Περσικό Κόλπο. Στο ξενοδοχείο διαβάζει την ιερή ακολουθία και αναμένει τό πρωί την άφιξη της Φρεγάτας «ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ» από την περιπολία της στον Περσικό. Άγωνία και προσευχή. Χωρίς ψάλητη, χωρίς ναό, πώς θά κάνει Έπιτάφιο, Άνάσταση, θεία Λειτουργία στο έλικοδρόμιο του πλοίου; Μέ μιά ζέστη πού ξεπερνούσε τους 35° C.

Τό φώς στο Μπαχρέϊν έρχεται νωρίς. Έχει την ίδια ώρα μέ την Ελλάδα τό καλοκαίρι, και τό «ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ» μπήκε στο λιμάνι πριν τό μεσημέρι. Ο ιερέας στο πλοίο. Η άγωνία γίνεται έκπληξη. Πού βρέθηκε Έπιτάφιος; Πώς πρόλαβαν και έφτασαν στο πλοίο φρέσκα λουλούδια, κόκκινα και λευκά γαρίφαλα; Πού βρέθηκαν ψάλητες και επίτροποι; Από τό πουθενά. Ποτέ δέν είχαν ψάλητη άλληλη φορά, ποτέ δέν είχαν στολίσει Έπιτάφιο. Η έλληνική πατέντα δούλεψε καλά. Από τό πέλαγος άκόμη είχε φτιαχτεί ιδιοκατασκευή τό κουβούκλιο του Έπιταφίου μέ έλάσματα γιά θόλο, έτοιμο νά στολιστεί μέ άνθη.

Σέ μισή ώρα ή τραπεζαρία του πληρώματος είχε μεταμορφωθεί σέ ναό. «Σήμερον κρεμάται επί ξύλου...». Σταύρωση, και σέ λίγο ό έσπερινός και τό Ευαγγέλιο της άποκαθηλώσεως. Τό σώμα του Χριστού, κανονικός Έπιτάφιος από την Ελλάδα, βρεχόταν σέ λίγο από τά δάκρυα της συγκίνησης και από τά φιλήματα των ανδρών και γυναικών του πληρώματος. Ήταν άπίστευτο γιά όλους, τόν Κυβερνήτη, τόν Υπαρχο, τό πλήρωμα, γιά τόν Διοικητή της Α΄ Μοίρας Φρεγατών, πού έκπροσωπούσε τόν Α/ΓΕΝ γιά τίς άγιες αυτές ήμέρες, όλα έγιναν όπως στην Ελλάδα, και άκό-

μα καλύτερα, γιατί ή άπόσταση και ή έλλειψη έκαναν τίς καρδιές πιό διψασμένες και δεκτικές.

Τό βράδυ ό Έπιτάφιος κατανυκτικός και θαυμάσια διακοσμημένος στήθηκε στη μέση του έλικοδρομίου. Τά έγκώμια όλα. Κεριά από την Ελλάδα φώτιζαν τά πρόσωπα των μελών του πληρώματος. Περιφορά Έπιταφίου. Πρύμνη, πλήρη, ενδιάμεσα στάση, θυμίαμα, δέηση γιά τά μέλη του πληρώματος, γιά τόν φιλόχριστο Έλληνικό Στρατό, γιά τό Πολεμικό μας Ναυτικό, γιά τά άγαπημένα μας πρόσωπα. Οι Άμερικανοί των γύρω πλοίων, ένα τεράστιο της US Coast Guard είχε δέσει άκριβώς δίπλα μας, έβλεπαν παραξενεμένοι και έκπληκτοι.

Μεγάλο Σάββατο πρωί. Πρώτη Άνάσταση. Θεία Λειτουργία, ψαλμωδία «Άνάστα ό Θεός...», θεία Κοινωνία πολλών. Άτέλειωτες ώρες του ιερέα στο πλοίο, από τά χαράματα μέχρι άργά τό βράδυ. Έξομολόγηση πολλών, προετοιμασία γιά τή θεία Κοινωνία. Έλπίδα και δύναμη από την πίστη στο Χριστό πού μπορεί μέ μιάς νά άλλιάξει τή ζωή σου. Πολλοί έξομολογήθηκαν γιά πρώτη φορά στη ζωή τους! Πού; Στο Μπαχρέϊν της Σαουδικής Αραβίας! Άλλοι είχαν χρόνια νά κοινωνήσουν. Πολλοί γιά πρώτη φορά έμειναν στη Θεία Λειτουργία μετά την Άνάσταση. Ήταν γιατί άργοüse ή μαγειρίτσα; Μετά τίς 2 π.μ. σερβιρίστηκε. Ήταν ή μαγεία της εικόνας, ή θερμη της πίστεως. Όρθόδοξο Πάσχα, Λαμπήρη, Πασχαλιά, χιλιάδες μίλια μακριά από την Ελλάδα.

Κάποιοι ρωτάει: Πώς θά κάνουμε Πάσχα χωρίς τό Άγιο Φώς από τά Ίεροσόλυμα; Και πήρε την άπάντηση από τόν ιερέα: Δέν είναι ή «Όλυμπιακή» πού φέρνει την Άνάσταση μαζί μέ τό Άγιο Φώς από τόν Πανάγιο Τάφο. Όπου υπάρχει άγία Τράπεζα, όπου υπάρχει Όρθόδοξη

Χριστός Άνέστη στο Μπαχρέϊν, πάνω στο κατάστρωμα του πλοίου.

Άξιωματικοί, πλήρωμα και ξένοι καλεσμένοι στο άναστάσιμο τραπέζι.

Ἐκκλησία, ἔστω καί ὑπαίθρια, ὑπάρχει καί ὁ τάφος τοῦ Χριστοῦ ἐκεῖ. Ὑπάρχει τό Ἅγιο Φῶς. Τό ἴδιο τό Σῶμα καί τό Αἷμα τοῦ Χριστοῦ ὑπάρχει ταυτοχρόνως παντοῦ, ὅπου ὑπάρχει Ὁρθόδοξος ἱερέας, ὅπου ὑπάρχουν Ὁρθόδοξες καρδιές πού λαχταροῦν νά μεταλάβουν.

Τά φῶτα τοῦ πλοίου ἔσβησαν, τό «Κύματι θαλάσσης...» εἶχε μόλις τελειώσει. Τό «Δεῦτε λάβετε φῶς...» ἔφερε τή μικρή φιλογίτσα τῆς ἐλπίδας ἀπό τή λαμπάδα τοῦ ἱερέα στά πρόσωπα ὁδῶν τῶν μελῶν τοῦ πληρώματος καί τῶν ἐπισκεπτῶν. Τό «Χριστός Ἀνέστη» βρόντηξε σέ λίγο ἀπό τά μεγάφωνα, ἡ καμπάνα τοῦ πλοίου διαλαλοῦσε σέ ὅλο τό λιμάνι Mina Salman, μέσα στά μεσάνυχτα, τήν Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ. Κάποιοι Ἀμερικανοί ἦλθαν νά δοῦν. Χριστιανικό Πάσχα, Ὁρθόδοξο, δίπλα στή Μέκκα τοῦ Μουσουλμανισμοῦ.

Χριστός Ἀνέστη καί στό Μπαχρέιν. Πάνω στό κατάστρωμα τοῦ πλοίου. Τά χεῖλη φιλοῦν, τά πρόσωπα γελοῦν. Ὅλοι ψάλλουν «Χριστός Ἀνέστη...» καί περιμένουν νά προχωρήσει ἡ θεία Λειτουργία γιά νά πάρουν καί μέσα τους τό Σῶμα καί τό Αἷμα τοῦ ἀναστημένου Χριστοῦ. Κόκκινα αὐγά ἀπό τόν ἱερέα, ἓνα κουλουράκι φτιαγμένο γιά τό «καλό» ἀπό τίς νοικοκυρές τοῦ πλοίου –ξί συνοητικά οἱ γυναῖκες τοῦ πληρώματος– μία εἰκονίτσα τῆς Ἀναστάσεως, διακόσια τόσα μικρά δωράκια, ἓνα γιά τόν καθένα, μαζί μέ τό ἀναστάσιμο τεῦχος τῆς «ΕΓΡΗΓΟΡΣΗΣ», τό μικρό χριστιανικό στρατιωτικό περιοδικό.

Ἡ ἀποστολή τοῦ ἱερέα εἶχε φτάσει στό ἀποκορύφωμά της, μαζί μέ τήν κούραση καί τήν προσπάθεια νά ψάλλει, νά λειτουργήσει, νά ὀργανώσει. Τώρα θά πιάσουν δουλειά ἄλλα χεῖρια ἐλλήνικά. Σοῦβλῆς, ψισταριές, ἐλληνική μουσική ὅλη μέρα. Οἱ ὀβελίες ψήνονται καί μαζί κοκκινίζουν τά πρόσωπα ὁδῶν μέ τή σειρά πού ἀναλαμβάνουν τό γύρισμα τῆς σοῦβλῆς στους 36° C ὑπὸ σκιάν. Ἦταν μία γιορτή, ἓνα πανηγύ-

ρι. Πάσχα ἐλληνικό. Ἀξιωματικοί, πλήρωμα, ἐπίσημοι ξένοι καλεσμένοι, Ἕλληνες τοῦ Μπαχρέιν, ὁ Πρόξενος, οἰκογένειες ὁλόκληρες ἀπό τή γειτονική Σαουδική Ἀραβία. Ψητά, ἐδέσματα, κρασί ἄφθονο, χοροί ἐλληνικοί λεβέντικοι, κυκλιτικοί μέ φιγούρες. Πραγματική Ἑλλάδα.

Τό Πάσχα τελείωσε. Ἡ χαρά τῆς Ἀναστάσεως μένει. Ἡ Λειτουργία τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἀναστάσιμη, ἑορταστική, γιόρταζε ὁ Κυβερνήτης, ὁ Ὑπαρχος καί ἄρκετοί ἄλλοι. Ὁ ἁγιασμός, τέλος, τῆς πρωτομαγιάς, πού εὐλόγησε ὁ ἱερέας τό πλήρωμα, ἀποχαιρέτησε καί εὐχήθηκε καλή ἐπιστροφή. Σ' ὅλες αὐτές τίς εὐκαιρίες τοὺς μίλησε γιά τή διαρκή παρουσία τοῦ ἀναστημένου Χριστοῦ, στά μάτια τῶν μαθητῶν, ἀλλὰ καί στίς καρδιές μας.

Αὐτό πού πῆγε νά δώσει ὁ Ἕλληνας ἱερέας, τό μήνυμα τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ καί τήν υπόσχεσή Του γιά τή δική μας ἀνάσταση, εἶχε ριζώσει μέσα στίς καρδιές τῶν μελῶν τοῦ πληρώματος. Αὐτό τό «εὐχαριστῶ», μέ τά ὑγρά μάτια πού δέχτηκε ἀπό πολλοὺς, γιά τήν προσφορά, γιά τήν παρουσία του μέρες ὁλόκληρες μέσα στό πλοῖο ἦταν ἡ καλύτερη ἀνταμοιβή. Ἀκόμα καί μετά τό Πάσχα, πού οἱ δουλειές ἦταν λιγότερες, οἱ προσκλήσεις γιά συζήτηση, γιά

φαγητό, γιά ἐπικοινωνία ἦταν ἀλλεπάλληλες. Καρέ Ἀξιωματικῶν, τραπεζαρία πληρώματος, καρέ ὑπολόγων. Κάποια ἡέξη ξέφευγε πότε-πότε ἀπό τά χεῖλη, σκληρή, καρβίσια. Σᾶς εὐχαριστοῦμε πάτερ, διόρθωναν, γιατί μέ τήν παρουσία σας ἐδῶ, κοντά μας, μᾶς βοηθάτε νά μὴν ξεχνᾶμε νά μείνουμε ἄνθρωποι, νά κρατᾶμε τή γλώσσα μας καθαρή.

Ἕνα ἀστεῖο: «ὅποινον βρίζει νά μοῦ τόν φέρετε γιά ἐξομολόγηση», καί σέ λίγο ἀπό μόνος του κάποιος συναντᾷ τόν ἱερέα, διστακτικά καί δειλά στό διάδρομο: «πάτερ θέλω νά ἐξομολογηθῶ, γιά πρώτη φορά στά 22 μου χρόνια, μέ εἰλικρίνεια καί σοβαρότητα!» Ἄλλοι: «πάτερ εἶμαι ἀπό τήν Κρήτη, εἶμαι ἀπό τήν Ἡπειρο, τή Μακεδονία ἔχω χάσει τήν πίστη μου, βοηθήστε με νά πιστέψω». Καί σέ λίγο τά μάτια τους εἶναι βουρκωμένα, ὄχι ἀπό τίς «σοφές» ἀπαντήσεις πού πῆραν, ἀλλὰ ἀπό τή στοργή, ἀπό τό ἐνδιαφέρον τοῦ ἱερέα.

Τελικά αὐτό τό Πάσχα ἦταν ἀξέχαστο γιατί ὁ καθένας προσέφερε ὅ,τι μπορούσε, τό περίσσευμα τῆς καρδιάς του. Ἄλλος τά ἄνθη, τό στόλισμα τοῦ Ἐπιταφίου, ἄλλος τήν τέχνη, τήν ἐπιδειξιότητά του. Ὁ κρητικός λιυράρης ἔγινε «λαμπριάτικος ψάλτης», ὁ γιατρός τοῦ πλοίου ἄριστος ἀναγνώστης, ὁ σημαιοφόρος-μουσικός

πρόθυμος βοηθός-ψάλτης, ὁ ἀνθυπασπιστής ἐπίτροπος. Ὁ μάγειρας ζήτησε σφραγίδα καί ζύμωσε πρόσφορα. Οἱ κοπέλες κουλούρια. Κόκκινα αὐγά. Ὁ Κυβερνήτης ἔβλεπε τήν ὁμοψυχία τοῦ πληρώματος καί καμάρωνε, ὅλες οἱ δυσκολίες ξεπερνιόνταν. Κάποιοι πιό δραστήριοι εὐαισθητοποιήθηκαν, «πάτερ αὐτά εἶναι ἀπό τό «καρέ ὑπολόγων», λίγα χρήματα πού μαζέψαμε γιά τά παιδιά τοῦ Τρίτου Κόσμου, βρέστε τρόπο νά φτάσουν στά χεῖρα τους».

Ἄν κάτι ἀπό ὅλα αὐτά μπορεῖ νά μείνει καί νά ὠφεληθεῖ μακροπρόθεσμα εἶναι μιά σκέψη, μία θετική πρόταση: Ἡ παρουσία τοῦ ἱερέα ἐκεῖ μακριά γιά τήν Ἀνάσταση θυμίζει τήν παρουσία τοῦ ἁλλοῦ ἐκείνου στρατιωτικοῦ ἱερέα πάνω στό «ΑΒΕΡΩΦ», τοῦ Ἀρχιμανδρίτη Διονυσίου Δάφνου καί τήν οὐσιαστική συμβολή του στό θρίαμβο τοῦ πλοίου κατά τήν ὁμολογία τοῦ Κυβερνήτη Δούσμανη (βλ. Ἡμερολόγιο Ἀβέρωφ 1912-13). Θυμίζει τήν ἄλλη ἐκείνη Μεγάλη Πέμπτη τοῦ 1941, μέ τά δώδεκα Εὐαγγέλια καί τή Σταύρωση ἐπὶ τοῦ «ΑΒΕΡΩΦ» ἀπό τόν Ἀρχιμανδρίτη τοῦ Στόλου Διονύσιο Παπανικολόπουλο, πού μετά τήν ἀκολουθία στό ἀγκυροβόλιο τῆς Ἐλευσίνας, κάλεσε τό πλήρωμα νά κάνουν ἓνα βῆμα μπροστά σέ ἡρωική ἀπόφαση διάσωσης τοῦ πλοίου καί συνέχισης τοῦ ἀγώνα στή Μέση Ἀνατολή.

Εἶναι αὐτή ἡ φυσική θέση καί παρουσία τοῦ στρατιωτικοῦ ἱερέα, πάνω στά πλοῖα, σέ περιοδούς ἐντάσεως καί πολέμου. Νά συνοδεύει τό πλοῖο καί νά ἐμψυχώνει τό πλήρωμα, ὄχι νά μένει μέ «ἀσφάλεια» στά μετόπισθεν, στό Ναύσταθμο καί στίς ὑπηρεσίες ξηρᾶς. Αὐτό πρέπει νά προβλέπεται καί ἀπό τά σχέδια γιά περιόδους κρίσεων.

*Ἀρχιμανδρίτης Ἰουστίνος Δ. Μαρμαρινός,
Τχης (Θ), Διτῆς Θρησκευτικοῦ ΓΕΝ*

... Μετά βγήκαμε όλοι έξω, ψάλλοντας
«τὴν Ἀνάστασιν Σου Χριστέ Σωτήρ...».

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΕΛΛΗΝΟΡΘΟΔΟΞΟ ΠΑΣΧΑ ΣΤΟ ΠΕΚΙΝΟ (27.4.2003)

Βρισκόμαστε στο τέλος της Μεγάλης Τεσσαρακοστής. Χτυπά το τηλέφωνο. Στην άλλη γραμμή ο πρώτος Μητροπολίτης Χόνγκ Κόνγκ και Ἡ Ἀνω Ἀνατολῆς, κ. Νικήτας. Ἡ φωνή τοῦ Σεβασμιωτάτου παρακαλῶντας καὶ προσκαλῶντας ἀπὸ τὰ βάθη τῆς Ἀσίας νὰ ἀκουσθεῖ γιὰ πρώτη φορά τὸ ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ ἀπὸ Ἑλληνα Ὁρθόδοξο ἱερέα στὴν πρωτεύουσα τῆς Κίνας, τὸ Πεκίνο.

Στὰ παρακλητικά λόγια τοῦ Μητροπολίτου αισθανθήκαμε ἀμέσως τὸ κάλεσμα τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας μας. Στὸ νοῦ καὶ στὴν καρδιά μας ἀκούσθηκαν τὰ λόγια τῆς Ἁγίας Γραφῆς πού ἀναφέρονται στὸ πρότυπο τῆς πίστεως μας, τὸν Ἀβραάμ. «Ἐξεῖλθε ἐκ τῆς γῆς σου καὶ ἐκ τῆς συγγενείας σου καὶ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός σου εἰς τὴν γῆν, ἣν ἄν σοι δείξω...καὶ εὐλογήσω σε ...καὶ ἔσῃ εὐλογητός». Ἄγνωστη καὶ μακρινή χώρα γιὰ μᾶς ἡ Κίνα. Οὔτε πέρασε ποτέ ἀπὸ τὴ σκέψη μας νὰ διακονήσουμε, ἔστω καὶ γιὰ λίγο, σ' αὐτὴ τὴν ἥπειρο. Ἡ εὐλογία ἀπὸ τὴ μητέρα μας Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἐδόθη. Μὲ τὴν πατρικὴ συγκατάνευση καὶ τὴ σεπτὴ ἄδεια καὶ εὐλογία τοῦ πνευματικοῦ μας πατέρα, τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου, ὅλα εἶναι ἔτοιμα.

Ἐκινᾶμε γιὰ τὸ μεγάλο ἱεραποστολικὸ ὁδοιπορικὸ στὴν πρωτεύουσα τῆς Κίνας. Ἔτσι ἀπλῶς. Μὲ πίστη ἀπλή. Καὶ μᾶς περίμεναν ἐκεῖ πνευματικὲς ἐμπειρίες καὶ ἐκκλησίες πού δύσκολα μποροῦν νὰ καταγραφοῦν σ' ἓνα ἄρθρο.

Τὸ ἀεροπλάνο ἀπὸ τὴν Ἀθήνα ἀπογειώνεται τὴ Μ. Τετάρτη στὶς δύο καὶ μισή μετὰ τὸ μεσημέρι καὶ φθά-

νει στὸ Πεκίνο τὴν ἄλλη μέρα, τὴ Μ. Πέμπτη τὸ μεσημέρι. Μοναδικὴ στάση ἡ Κωνσταντινούπολη. Γιὰ νὰ φθάσουμε στὸν προορισμὸ μας περνᾶμε πάνω ἀπὸ τὴ Μαύρη καὶ τὴν Κασπία θάλασσα, τὸ Καζακστάν, Οὐζμπεκιστάν καὶ τὴ Μογγολία. Ἀναμνήσεις παλιές καὶ πολλές.

Ἡ μνήμη μας ζωντάνεψε ἀπὸ τὸ συναξάρι τοῦ ἀποστόλου Θωμᾶ. Ἡ ἱστορία τοῦ Χριστιανισμοῦ στὴν Κίνα ἀρχίζει ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῶν Ἀποστόλων. Ὁ πρῶτος πού μετέφερε τὸ μήνυμα τοῦ Εὐαγγελίου στὴν Κίνα ὑπῆρξε ὁ ἀπόστολος Θωμᾶς. Ὅπως ἀναφέρεται στὸ συναξάρι τοῦ Ἀποστόλου κατὰ τὸ πρόσταγμα τοῦ Κυρίου: «Πορευθέντες εἰς τὸν κόσμον ὅπαντα, κηρύξατε τὸ Εὐαγγέλιον πάσῃ τῇ κτίσει», ἕκαστος τῶν ἁγίων Ἀποστόλων «ἐκλήρωθῃ δι' ὠρισμένην χώραν τῆς Οἰκουμένης καθὼς τὸ Πανάγιον Πνεῦμα ὥρισε· τοῦ δὲ μακαρίου Θωμᾶ ἐπεσεν ὁ κληρὸς νὰ ὑπάγῃ εἰς τοὺς Πάρθους, τοὺς Πέρσας, τοὺς Μήδους καὶ τοὺς Ἰνδοὺς». Ὁ ὁσιος Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης σημειώνει ὅτι ὄχι μόνον στὶς Ἰνδίες ἀλλὰ καὶ στὴν Κίνα, μετέβη καὶ κήρυξε λέγοντας ἐπὶ λέξει τὰ ἑξῆς: «Ὁ Ἀπόστολος οὗτος Θωμᾶς ὄχι μόνον ἐπῆγεν ἔως τὰς Ἰνδίας, καθὼς γράφεται... ἀλλ' ἐπρωχώρησε καὶ ὡς εἰς τὴν Κίναν ἥ Ἰνάν τὴν ἀνατολικωτάτην». Γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ ὁ Ἀπόστολος Θωμᾶς θεωρεῖται ὡς ὁ ἰδρυτὴς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κίνας.

Μεγάλη Πέμπτη ἑσπέρas, πρώτη ἐπίσκεψή μας στὴν Ἑλληνικὴ πρεσβεία τῆς Κίνας. Πρωτόγνωρος τόπος γιὰ μᾶς, ἐκεῖ ὅπου θὰ τελεστοῦν μὲ ἀσφάλεια οἱ ἱερὲς ἀκολουθίες. Ὁ μοναδικὸς Ὁρθόδοξος ναός, χτισμένος ἀπὸ Ρώσους Ὁρθοδόξους στὸ κέντρο τοῦ

Πεκίνου, λειτουργεῖ ὡς ἐστιατόριο ἀπὸ τὸ ὀλοκληρωτικὸ καθεστῶς τῆς Κίνας ἀπὸ πολλὰ χρόνια. Ὁ Ἑλληνας Πρέσβυς μᾶς ὑποδέχεται ἀγαπητικά καὶ φιλάδελφα. Μᾶς ξενάγησε στοὺς χώρους τῆς πρεσβείας καὶ μᾶς ὑπέδειξε τὸν χώρο ὅπου θὰ ἔπρεπε νὰ στηθεῖ τὸ θυσιαστήριο τοῦ ζώντος Θεοῦ πάνω στὸ ὁποῖο θὰ ἐτελεῖτο ἡ ἀναίμακτη θυσία, ἡ θεία Εὐχαριστία. Ἐπακολούθησε λιτὴ νησιήσιμη τράπεζα μὲ διπλωματικὸ πρωτόκολλο. Στὸ τέλος καθορίσθηκε τὸ πρόγραμμα τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν καὶ ὁ Ἑλληνας Πρέσβυς, διπλωμάτης καριέρας, μὲ πλούσιες ἐμπειρίες, μᾶς ξεπροβόδισε καὶ μᾶς εὐχήθηκε καλὴ διαμονή, καλὴ δύναμη καὶ ψυχραιμία. Δυὸ μόνο λόγια εὐχαριστίας ἐκ μέρους μας γιὰ τὸ καλωσόρισμα καὶ τὴν τιμὴ πού μᾶς ἐπεφύλαξε ὁ Πρέσβυς. Λίγα καὶ τὰ λόγια τὰ δικά του μὰ ἀμέτρητη ἡ ἀγάπη του.

Τὴν ἐπομένη ἡμέρα, Μ. Παρασκευὴ τὸ ἀπόγευμα, ὥρα ἑπτὰ, ἀρχίζει ἡ ἀκολουθία τοῦ ὁρθοῦ τοῦ Μ. Σαββάτου ὅπου ἐορτάζομε «τὴν θεόσωμον ταφὴν καὶ τὴν εἰς ᾄδου κάθοδον τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ μας», πού στὴ γλώσσα τοῦ λαοῦ μας λέγεται ἐπιτάφιος.

Ἡ πρεσβυτέρα, μοναδικὴ συνοδοιπόρος στὸ ἱεραποστολικὸ ὁδοιπορικὸ μας, μαζί μὲ τὴ σύζυγο τοῦ Πρέσβυ εἶχαν ἐτοιμάσει καὶ εὐπρεπίσει προηγουμένως τὸ τραπέζι ὅπου βρίσκεται ὁ ἐπιτάφιος, στολισμένος μὲ ἄνθη ἐγχώρια. Λαμπάδες, κεριὰ καθαρὰ, θυμιατὸ, πού κατασκευάστηκε αὐθημερόν, ἀπὸ ἀναποδογυρισμένη μπρούντζινη κούπα ἱεροῦ ἀντικειμένου τῶν βουδιστῶν, καρβουνάκια, λιβάνι, ἐγκόλπια Μ. Ἑβδομάδος, ὅλα προσφορὰ τῆς ἐνορίας ἁγίου Ἀθανασίου Ποιτοδρόσου Χαλανδρίου. Ὅλα εἶναι ἔτοιμα.

Ὁ Ἑλληνας Ὁρθόδοξος ἱερέας βάζει Εὐλογητός. Ψάλτης ὁ μοναδικὸς Ἑλληνας φιλόλογος καθηγητῆς, πού διδάσκει γιὰ πρώτη φορά τὴν Ἑλληνικὴ γλώσσα στὸ Πανεπιστήμιο τοῦ Πεκίνου. Εἶναι καὶ μύστης τῆς Βυζαντινῆς μουσικῆς. Ἀγαθὴ συγκυρία καὶ μεγάλη εὐλογία λέγει ὁ Πρέσβυς. Γιατί διαφορετικὰ καθήκοντα ἱεροψάλτου θὰ ἔκαναν ἡ πρεσβυτέρα καὶ ὁ Ἑλληνας Πρέσβυς. Καὶ οἱ δύο ἐρασιτέχνες περὶ τὴν ψαλτικὴν.

Ἡ ἀκολουθία ἀρχίζει, σεμνὰ, ταπεινὰ, σὲ χρόνο σύντομο, ὅπως ἀρμόζει τὴν ἁγία αὐτὴ ἡμέρα. Πρῶτα ἀρχίζει τὸν κανόνα ὁ ἱερέας, ἀπλῶς, χωρὶς φωνητικούς ἀκροβατισμούς καὶ συνεχίζει ὁ ψάλτης. Λίγοι οἱ πιστοί. Μαζί μὲ τὸν Κύριο Πρέσβυ καὶ τὴν οἰκογενιά του τριάντα ἔξι τὸν ἀριθμὸ. Ὅλοι συμμετέχουν καὶ σιγοψάλλουν μέσα ἀπὸ τὰ ἐγκόλπια τῆς Μεγά-

λης Ἑβδομάδος πού κρατοῦν στὰ χέρια. Φθάνει ἡ ὥρα τῶν ἐγκωμίων. Ὁ ἱερέας δίδει ἀγνὰ κεριὰ σ' ὅλους τοὺς πιστοὺς, τ' ἀνάβουν καὶ ψάλλουν ὅλοι μαζί τὸν ἐπιτάφιο θρῆνο. Τὰ γνωστὰ μας ἐγκώμια. Φθάνοντας στὸ «Ἔρραναν τὸν τάφον...», ὁ ἱερέας ραίνει μὲ τὸ ροδόνερο, πού ἔφερε ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα ἡ σύζυγος τοῦ Πρέσβυ, τὸ πανάγιο σῶμα τοῦ Κυρίου μας κι ὅλους τοὺς πιστοὺς. Μοναδικὰ τὰ ἐγκώμια. Μοναδικὲς ὁμως καὶ οἱ ἐμπειρίες πού κατανύσσουν τίς καρδιὲς ὅλων μας μπροστὰ στὸ ζωηφόρο σῶμα τοῦ γλυκυτάτου Ἰησοῦ μας. Ἔρχεται ἡ ὥρα τῆς δοξολογίας. Μετὰ τὸ πέρας αὐτῆς ὁ ψάλτης ἀρχίζει τὸ ἁσματικὸ τρισάγιο. Ὁ ἱερέας μὲ τὸν Ἑλληνα Πρέσβυ σηκώνουν τὸν ἐπιτάφιο καὶ ἐξέρχονται γιὰ τὴν περιφορὰ. Ἀκολουθοῦν οἱ πιστοί. Φθάνοντας στὸν προαύλιο χώρο τῆς πρεσβείας, γίνεται σχετικὴ δέση. Οἱ λίγοι Κινέζοι πού ὑπάρχουν παρακολουθοῦν μὲ ἐκπληξη καὶ θαυμασμό τὰ τελούμενα. Ἐπειτα ὅλοι οἱ πιστοὶ προσέρχονται στὴν εἴσοδο τῆς πρεσβείας, προσκυνοῦν καὶ ἀσπάζονται τὸν ἐπιτάφιο καὶ εἰσέρχονται.

Μπαίνοντας ὅλοι μέσα μετὰ τὴν περιφορὰ τοῦ ἐπιταφίου ὁ ἱερέας δίδει στὸν Ἑλληνα Πρέσβυ νὰ διαβάσει τὴ σπουδαία προφητεία τοῦ Ἰεζεκιήλ πού ἀναφέρεται στὸ ὄραμα πού εἶδε ὁ μέγας προφήτης γιὰ τὴν ἀνάσταση τῶν νεκρῶν. Τὴν προφητεία αὐτὴ, εἶπε ὁ ἱερέας, διάβασε στὴν ἐκκλησία κάποτε ὁ ἀείμνηστος πρωθυπουργὸς τῆς Ἑλλάδος Ἐλευθέριος Βενιζέλος καὶ συγκινήθηκε μέχρι δακρύων, γιατί στὸ ὄραμα αὐτὸ ἐβίλεπε τὴν πραγματοποίηση τῆς ἐκ νεκρῶν ἀναστάσεως τοῦ ἐλληνικοῦ ἔθνους. Ἀκόμη ἐτονίσθη πὼς ἀπὸ τὴν προφητεία αὐτὴ ἐμπνεύσθηκε καὶ ὁ ἐθνικὸς μας ποιητὴς Διονύσιος Σολωμὸς καὶ συνέθεσε τὸν ἐθνικὸ μας ὕμνο πού λέει στὴ δευτέρη στροφή του: «Ἀπ' τὰ κόκκαλα βγαλμένη τῶν Ἑλλήνων τὰ ἱερά, καὶ σὰν πρῶτα ἀνδρειωμένη, χαίρε, ὦ χαίρε, ἐλευθεριά!». Γενικότερα ἡ προφητεία αὐτὴ τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς εἶναι ἀπόδειξη τῆς ἐκ νεκρῶν ἀναστάσεως κατὰ τὴν ἡμέρα τῆς κρίσεως. Ἀκολουθεῖ ἡ ἐμμελὴς ἀνάγνωση τοῦ Ἀποστόλου καὶ τοῦ Εὐαγγελίου καὶ ἡ ἀκολουθία τοῦ ἐπιταφίου γρήγορα τελειώνει. Τὰ τελευταῖα λόγια τοῦ Ἀπ. Παύλου μόλις ἀκούσθηκαν· «μικρὰ ζῦμη ὄλον τὸ φύραμα ζυμοῖ». Εὐχὴ καὶ προσευχὴ ὅλων μας εἶναι, τόνισε, τὸ μικρὸ ποίμνιο πού ὑπάρχει στὴν Κίνα νὰ ἀναγεννήσει ὅλο τὸ φύραμα τῆς πολυάνθρωπης Κίνας στὴ νέα ζωὴ τῆς χάριτος τοῦ Χριστοῦ.

ΠΑΣΧΑ ΣΤΟ ΠΕΚΙΝΟ

Καί ὅλα τέλειωσαν ἐκεῖνο τό βράδυ μέσα σέ κλῆμα βαθιάς κατάνυξης, συγκίνησης καί ἀποκαταδοκίας. «Ίδεῖν τήν τοῦ Υἱοῦ Σου, ἀνάστασιν, Παρθένε, ἀξίωσον Σοῦς δούλους».

Σέ ὅλο τόν Ὁρθόδοξο κόσμο ἡ Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ γιορτάζεται μέ λαμπρότητα. Ἔτσι καί στό Πεκίνο μέ τούς λίγους Ὁρθοδόξους. Μεγάλο Σάββατο βράδυ. Ὁ καιρός ἀνοιξιάτικος. Ὁ οὐρανός ξάστερος. Οἱ πιστοί συγκεντρώνονται γιά τή Λαμπρή. Ἡ ἀκολουθία ἀρχίζει στίς ὀκτώ τό βράδυ. Ὅλα ἦσαν λαμπρά, σεμνά, ἀπέριττα καί οἰκουμενικά. Οἱ πιστοί προέρχονται ἀπό τέσσερες διαφορετικές ἐθνότητες. Ἑλλήνες, Ἀμερικάνοι, Κινέζοι, Ἑλληνοκύπριοι. Καί ὅλοι αὐτοί συμπροσεύχονται ἀρμονικά. Στήν ἀρχή τῆς ἀκολουθίας ἐμφανίζεται στό χώρο τῆς πρεσβείας ἓνας Ὁρθόδοξος Διάκονος Ἀμερικανικῆς καταγωγῆς, μέ τήν ἐξαμελῆ οἰκογένειά του, ὁ ὁποῖος ἐργάζεται ὡς πολιτικός μηχανικός στό Πεκίνο. Ἀφοῦ ἔγιναν οἱ ἀπαραίτητες συστάσεις ξεκινήσαμε τήν ἀκολουθία. Μετά τόν κανόνα «Κύματι θαλάσσης...» ὁ ἱερέας, ἀφοῦ ἔσβησαν ὅλα τά φῶτα, κρατώντας ἀναμμένη λαμπάδα ἐκφώνησε τό «Δεῦτε λάβετε φῶς...». Καί ὅλοι πῆραν τό φῶς τῆς Ἀναστάσεως ἀπό τά χέρια τοῦ τελετουργοῦντος ἱερέως. Μετά βγήκαμε ὅλοι ἔξω, ψάλλοντας ὁ ψάλλτης «τήν Ἀνάστασιν Σου Χριστέ Σωτήρ...», στήν εἴσοδο τῆς πρεσβείας ὅπου ὑπῆρξε εὐπρεπισμένο τραπεζάκι μέ τό κάλυμμα τῆς Ἀναστάσεως. Ὁ ἱερέας ἄρχισε νά ἀναγινώσκει τό Εὐαγγέλιο. «Διαγενομένου τοῦ Σαββάτου...». Πράγματι εἶχε περάσει ἡ ἡμέρα τοῦ Σαββάτου μία καί ἔδυσε ὁ ἥλιος. Τότε λοιπόν ἀκούσθηκε ζωηρά, χαρούμενα καί νικηφόρα ἀπό τά χεῖλη τοῦ ἱερέα τό «Χριστός Ἀνέστη ἐκ νεκρῶν...». Ὅλοι οἱ πιστοί, ἐν ἐνί στόματι, ἔψαλλαν συγκινημένοι, χαρούμενοι καί λαμπροφορεμένοι τό Χριστός Ἀνέστη. Γιά πρώτη φορά ἀκούγεται ὁ ἐπινίκιος παιάνας, τό «Χριστός Ἀνέστη» στό χώρο αὐτό τοῦ Πεκίνου. Οἱ ἡλιοστοί Κινέζοι παρακολουθοῦν ἐκστατικοί τά τελοῦμενα. Ἀργότερα ἐκμυστηρεύτηκαν σέ ἕμπιστο πρόσωπο τό θαυμασμό τους γιά τό εἶδος τῆς προσευχῆς πού κάναμε, ρωτώντας ἐπίμονα τί ἀκριβῶς ἦταν αὐτό πού ἔγινε καί τούς ἔκανε νά νοιώθουν αὐτήν τήν οὐράνια γαλήνη στήν καρδιά τους.

Ἀφοῦ ἀντηλήγνησαν οἱ ἀναστάσιμες εὐχές, «Χριστός Ἀνέστη» - «Ἀληθῶς Ἀνέστη», καί ὁ ἀμφιπάρειος ἀσπασμός μεταξύ τῶν πιστῶν μῆκάμε ὅλοι μέσα γιά τήν πρώτη Ἀναστάσιμη Θεία Λειτουργία. Ὅλα

πανηγυρικά καί λαμπερά. «Νῦν πάντα πεπληρῶται φωτός». Ἀρχίζει ἡ Θεία Λειτουργία χαρμόсуна. Καί εἶναι μιά λειτουργία πού ἔμεινε μέσα μας. Ἔγινε σέ δύο γλώσσες, Ἑλληνικά καί Ἀγγλικά. Ἐμεῖς οἱ λίγοι πιστοί ζοῦμε στό Πεκίνο, γιά λίγο, «σύν πᾶσι τοῖς ἁγίοις».

Αἰσθανόμαστε πῶς συγκροτοῦμε τήν πρώτη Ἐκκλησία τοῦ Πεκίνου, γιατί κατά τόν ἅγιο Νικόησ τόν Καβάσιθα, «ἡ Ἐκκλησία σημαίνεται ἐν τοῖς μυστηρίοις». Ἡ Ἐκκλησία δηλαδή κατ' ἐξοχήν συγκροτεῖται καί ὑπάρχει στό μυστήριο τῆς Θείας Εὐχαριστίας. Οἱ περισσότεροι ἀπό τούς πιστούς μεταλαμβάνουν τό ἀναστημένο σῶμα καί αἷμα τοῦ Χριστοῦ μας. Πρό τῆς Θείας Κοινωνίας ἐκφωνήθηκε καί ὁ κατηχητικός λόγος τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου ὅπου οἱ πιστοί ἀπαντοῦσαν δυνατά στίς λέξεις «ἐπικράνθη» καί «ἀνέστη».

Ἡ πρώτη Ἀνάσταση στό Πεκίνο ἦταν γιά ὅλους τούς συμμετέχοντας πλήρης τῶν χαρίτων τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἡ χαρά τῆς Ἀναστάσεως ἦταν ζωγραφισμένη στά πρόσωπα ὄλων. Πράγματι ἡ Ἀναστάσιμη Θεία Λειτουργία ἦταν ἓνα Δεσποτικό πανηγύρι. Στή μῆμη μας ἦρθε τό γνωστό δημοτικό ρουμελιώτικο τραγούδι: «Σήμερα Χριστός Ἀνέστη... Σήμερα κι οἱ παπάδες λειτουργοῦν σά Δεσποτάδες». Ἡ χαρά τῆς Ἀναστάσεως συνεχίζεται. Ὅλοι ἦσαν προσκεκλημένοι τοῦ Ἑλλήνα Πρέσβυ στόν κῆπο τῆς οἰκίας του γιά τό σουβλιστό ἀρνί, τά κόκκινα αὐγά καί τό ἑλληνικό δημοτικό τραγούδι.

Ἐνα μεγάλο εὐχαριστῶ σ' αὐτόν πού εἶχε κάνει τό «τάμα», νά γίνουμε μάρτυρες τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ στό Πεκίνο. Αὐτόν πού εἶχε ὑποσχεθῇ τήν ἐκκληξή. Πρῶτο Ἑλληνορθόδοξο Πάσχα στό Πεκίνο. Τό ἔκαμε, καί τό πέτυχε πέρα γιά πέρα. Κι αὐτός δέν εἶναι ἄλλος ἀπό τόν Ἑλλήνα Πρέσβυ στό Πεκίνο, μιά εὐγενική ψυχὴ πού πολὺ σέβεται καί ἀγαπᾷ τή μπτέρα μας Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία. Ἐδῶ τέλειωσε καί τό ἱεραποστολικό ὁδοιπορικό στοὺς Ὁρθοδόξους ἀδελφούς μας τῆς Κίνας μέ τήν ἐλπίδα καί βεβαιότητα πῶς «αἱ χώραι λευκαὶ εἰσι πρὸς θερισμόν ἤδη». Οἱ ψυχές τῆς κίτρινης ἡπείρου καρτεροῦν καί διψοῦν... Ἄρα λοιπόν τό ἱεραποστολικό ὁδοιπορικό τώρα μὸλις ἀρχίζει. Καί ἡ εὐχή μας «καλὴ ἀντάμωση καί πάντοτε».

π. Λάμπρος Ἀνδρεάκης,

ἐφημέριος ἱ.ν. ἁγίου Ἀθανασίου Ποιυδρόσου, Χαλανδρίου

Ἀγαπητό Περιοδικό, Πάντα τὰ ἔδην

Εἶμαι ὁ π. Μεθόδιος ἀπὸ τὴν Ἱάβα τῆς Ἰνδονησίας. Εἶμαι ἐφημέριος στόν ἱερό ναὸ ἁγίας Αἰκατερίνης στό χωριὸ Γκρασάκ καί στόν ἱερό ναὸ ἁγίων Κυρίλλου καί Μεθοδίου στό Παντεάν στήν κεντρικὴ Ἱάβα. Εἶμαι ἑγγαμος ἱερέας, ἡ πρεσβυτέρα μου λέγεται Μαρία καί ἔχουμε δυὸ παιδιά, τὴν Παναγιώτα καί τὴν Παυλίνα. Ἡ σύζυγός μου εἶναι πάντα στό πλευρό μου καί μέ βοηθαίει πολὺ στό ποιμαντικὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας μας. Ὑπαγόμαστε στὴ Μητρόπολη Χόνγκ Κόνγκ καί πρόσφατα εἶχαμε τὴν εὐλογία τῆς ἐπίσκεψης στήν Ἰνδονησία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου κ. Νικήτα. Ἔγιναν τὰ ἐγκαίνια τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῆς ἁγίας Αἰκατερίνης στό Γκρασάκ τῆς Ἱάβας καί ἀμέσως μετὰ ὁ Σεβασμιώτατος βάπτισε τὸ πρῶτο παιδί στόν ἐγκαίνιασμένο ναό.

Σίγουρα γνωρίζετε πόσο δύσκολα εἶναι τὰ πράγματα στὴ χώρα μας, τὴν Ἰνδονησία. Ἡ οἰκονομικὴ κατάσταση εἶναι τραγικὴ. Ἀπερίγραπτη φτώχεια μαστίζει τοὺς συνανθρώπους μας. Στὶς δύο ἐνορίες πού διακονῶ οἱ ἐνορίτες μας βρίσκονται σέ ἄθλια κατάσταση. Μὲ πολλὰ δυσκολίες ἐξασφαλίζουν τὸ λίγο φαγητὸ τῆς οἰκογενείας τους ἐργαζόμενοι σκληρὰ ὅλη τὴ μέρα. Δέν ἔχουν ποτέ χρόνο νά πᾶνε σχολεῖο γιὰ κάποια μόρφωση καί εἶναι ὅλοι τους ἀγράμματοι. Παρ' ὅλα αὐτὰ αὐτοὶ οἱ τόσο δυσκολεμένοι ἄνθρωποι δέν εἶναι καθόλου μακριὰ ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία. Ἀντίθετα ἔρχονται συχνότατα στίς θείες ἀκολουθίες καί προσφέρουν τὸ καλύτερο πού ἔχουν στήν Ἐκκλησία. Ὑπάρχει μιά βαθιὰ ἀγάπη μεταξύ μας καί κάνουμε ὅλοι τὸ πᾶν νά βοηθήσουμε ὁ ἓνας τὸν ἄλλον ὅσο καί ὅπως μπορούμε. Ἐγὼ προσωπικά νιώθω μιά βαθιὰ χαρὰ ὅταν κάποια προβλήματα μποροῦν νά λυθοῦν καί, μέ τὴ χάρι τοῦ Θεοῦ, νά ἀντιμετωπισθοῦν. Ὅταν λειτουργοῦμε ὅλοι στήν ἐνορία μας αἰσθάνομαι γαλήνη στήν ψυχὴ μου καί μόνο δοξολογία στό Θεὸ βγαίνει ἀπὸ τὰ χεῖλη ὄλων μας.

Εἶναι γεγονὸς ὅτι ὁ μεγαλύτερος κίνδυνος γιὰ μᾶς ἔρχεται ἀπὸ τοὺς φανατικούς Μουσουλμάνους. Ὑποφέρουμε πολὺ ἀπὸ τὴ συμπεριφορὰ τους. Σχεδιάζουν νά κτίσουν τζαμί ἀκριβῶς ἀπέναντι ἀπὸ τὸ δικό μας Ὁρθόδοξο ναό. Ἡ συμπεριφορὰ τους ἀπέναντί μας, χωρὶς καμιά ἀπὸ μέρους μας ἀφορμὴ, εἶναι ἀπαράδεκτη μέχρι ἐπικίνδυνη γιὰ τὴ ζωὴ τῶν νέων μας κυρίως. Προσευχόμαστε

ὁ Θεὸς νά ἀποτρέψει ὅλα τοῦτα καί νά μὴ συμβεῖ τίποτε χειρότερο.

Ἡ μεγαλύτερη παρηγορία καί ἀνακούφιση εἶναι ὅτι οἱ ἐνορίτες τῆς ἁγίας Αἰκατερίνης εἶναι 80% ἀπὸ τὴν κοντινὴ γύρω περιοχὴ καί εἶναι πολὺ ἄγνοοι ἄνθρωποι. Ἔχουμε σήμερα 200 μέλη στήν ἐνορία μας ἐκ τῶν ὁποίων 30 εἶναι νέοι καί ἀποτελοῦν σύλληγο Ὁρθόδοξο Νεολαίας. 25 εἶναι τὰ παιδιά τοῦ κατηχητικοῦ Σχολείου. Ἡ ἐνορία τῶν ἁγίων Κυρίλλου καί Μεθοδίου ἔχει μόνο 24 πιστοὺς. 15 χιλιόμετρα ἀπὸ τὸ σπίτι μου, πού εἶναι πολὺ κοντὰ στό ναὸ τῆς ἁγίας Αἰκατερίνης, βρίσκεται ἓνα ἄλλο χωριὸ τὸ Καρανγκσόν, ὅπου ξεκινήσαμε ἱεραποστολικὴ προσπάθεια. Πρὸς τὸ παρόν ἔχουμε 15 ἄτομα πού κατηχοῦνται. Ἔρχονται σέ ὅλες τὶς ἀκολουθίες στίς ἄλλες ἐνορίες καί παρακολουθοῦν μέ πολὺ εὐλάβεια καί συγκίνηση. Οἱ περισσότεροι ἔρχονται μέ τὰ πόδια ἐνῶ ἄλλοι χρησιμοποιοῦν τὰ ποδήλατα.

Στοὺς ἱεροὺς ναοὺς μας ἔχουμε τὸ ἐξῆς πρόγραμμα ἀκολουθιῶν καί κατηχήσεως. Μιά φορά τὴ βδομάδα γίνεται κατηχητικὴ συνάντηση νεολαίας. Κάθε Σάββατο μετὰ τὸν ἑσπερινὸ στήν ἁγία Αἰκατερίνη γίνεται κήρυγμα μέ ἀγιογραφικὸ θέμα. Κάθε Κυριακὴ θεία Λειτουργία καί ὕστερα κατηχητικὸ στὰ παιδιά. Ἐσπερινὸ κάνουμε κάθε ἀπόγευμα. Θεία Λειτουργία ἐκτός τῆς Κυριακῆς γίνεται καί σέ κάθε μεγάλη γιορτὴ. Φυσικὰ προσπαθοῦμε νά ἔχουμε ὅσο γίνεται περισσότερες ἀκολουθίες τοῦ Πάσχα, Μεγάλης Ἑβδομάδος, Χριστουγέννων.

Μὴ μᾶς ξεχνᾶτε στίς προσευχές σας.

Ἱερέας Μεθόδιος
Ἱάβα - Ἰνδονησίας

Απολογισμός τριμήνου Απριλίου - Ιουνίου 2003 Γραφείου Έξωτερικῆς Ίεραποστολῆς

Από τό Γραφείο Έξωτερικῆς Ίεραποστολῆς ἐστάλησαν, κατά τό τρίμηνο Απριλίου - Ιουνίου 2003, στίς ἱεραποστολικές χώρες, τά κάτωθι:

Κένυα:

• Μισθοί 123 ἱθαγενῶν κληρικῶν	36.900
• Συντάξεις 15 χηρῶν κληρικῶν	4.500
• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν	309
	<u>41.709 €</u>

Μπουκόμπα:

• Μισθοί 27 ἱθαγενῶν κληρικῶν	8.100
• Ἐπίδομα ἱεραποστολικῶς ἐργαζομένου	600
• Λειτουργικά καί κατηχητικά βιβλία	112,04
• Εἰσιτήρια ἱεραποστόλων	1.200
	<u>10.012,04 €</u>

Ντάρ Ές Σαλαάμ:

• Μισθοί 2 ἱθαγενῶν κληρικῶν	600 €
------------------------------	-------

Ουγκάντα:

• Μισθοί 28 ἱθαγενῶν κληρικῶν	8.400
• Συντάξεις 6 χηρῶν κληρικῶν	1.800
	<u>10.200 €</u>

Καμερούν:

• Μισθοί 17 ἱθαγενῶν κληρικῶν	5.100
• Συντάξεις 5 χηρῶν κληρικῶν	1.500
• Ἐπίδομα ἱεραποστόλου	1.500
• Εἰσιτήρια ἱεραποστόλων	1.950
	<u>10.050 €</u>

Τσαντ:

• Μισθοί 3 ἱθαγενῶν κληρικῶν	2.340 €
------------------------------	---------

Γκάνα:

• Μισθοί 20 ἱθαγενῶν κληρικῶν	6.000
• Συντάξεις 3 χηρῶν κληρικῶν	900
• Ἐπίδομα ἱεραποστόλου	600
• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν	150
	<u>7.650 €</u>

Άκτή Ἐλεφαντοστοῦ:

• Μισθός 1 ἱθαγενοῦς κληρικοῦ	300 €
-------------------------------	-------

Νιγηρία:

• Μισθοί 13 ἱθαγενῶν κληρικῶν	3.900
• Σύνταξη 1 χήρας κληρικοῦ	300
• Λειτουργικά καί κατηχητικά βιβλία	516,69
• Γιά ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν	3.405
	<u>8.121,69 €</u>

Μπενίν:

• Μισθοί 7 ἱθαγενῶν κληρικῶν	2.100 €
------------------------------	---------

Μαδαγασκάρη:

• Μισθοί 13 ἱθαγενῶν κληρικῶν	3.900
• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν	2.665
	<u>6.565 €</u>

Ζιμπάμπουε:

• Μισθός 1 ἱθαγενοῦς κληρικοῦ	300
• Άξια ἀεροπορικῶν εἰσπηριῶν	530
	<u>830 €</u>

Κορέα:

• Μισθοί 7 ἱθαγενῶν κληρικῶν	2.100
• Ἐπιδόματα ἱεραποστόλων	1.200
	<u>3.300 €</u>

Ἰνδία:

• Μισθοί 8 ἱθαγενῶν κληρικῶν	2.400
• Ἐπιδόματα ἱεραποστόλων	1.200
• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν	580
	<u>4.180 €</u>

Ἰνδονησία:

• Μισθοί 7 ἱθαγενῶν κληρικῶν	2.100
• Σύνταξη 1 χήρας κληρικοῦ	300
	<u>2.400 €</u>

Φιλιππίνες:

• Μισθοί 3 ἱθαγενῶν κληρικῶν	900
• Μισθοί 4 ἱθαγενῶν μοναχῶν	1.200
	<u>2.100 €</u>

Ταϊλάνδη:

• Ἐπίδομα ἱεραποστόλου	600 €
------------------------	-------

Ταϊβάν:

• Ἐπίδομα ἱεραποστόλου	600
• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν	310
	<u>910 €</u>

Άϊτή:

• Μισθοί 3 ἱθαγενῶν κληρικῶν	900 €
------------------------------	-------

Κούβα:

• Μισθοί 6 ἱθαγενῶν κληρικῶν	1.800 €
------------------------------	---------

Μεξικό:

• Μισθοί 4 ἱθαγενῶν κληρικῶν	1.200 €
------------------------------	---------

Κολομβία:

• Μισθοί 13 ἱθαγενῶν κληρικῶν	3.900 €
-------------------------------	---------

Μπελίζ:

• Μισθοί 3 ἱθαγενῶν κληρικῶν	900 €
------------------------------	-------

Μαρτινίκα:

• Μισθός 1 ἱθαγενοῦς κληρικοῦ	300 €
-------------------------------	-------

Πουέρτο Ρίκο:

• Μισθός 1 ἱθαγενοῦς κληρικοῦ	300 €
-------------------------------	-------

Ἐκκλησιαστικά εἶδη ποῦ ἐστάλησαν ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς
ἐορτῆς τοῦ Πάσχα **6.944,30**

Συνολικό ποσό ἐπιχορηγήσεων **130.212,03 €**

Προσκυνηματική
ἐκδρομή
τῶν Φροντιστηρίων
Υποψηφίων
Κατηχητῶν
καί Ἐπιμορφώσεως
Κατηχητῶν
στήν Ἱερά Μονή
Δαμάστας.
Ὁ Σεβασμιώτατος
Μητροπολίτης
Φθιώτιδος
ἀνάμεσα
στούς σπουδαστές.

Οἱ τελειόφοιτοι
τοῦ Φροντιστηρίου
Υποψηφίων
Κατηχητῶν
μετά τήν τελετή
ἀπονομῆς
τῶν βεβαιώσεων
σπουδῶν,
μπροστά στό
ἀνακαινισμένο κτίριο
τοῦ πρώην Κέντρου
Βιβλίου καί
Ἐπικοινωνίας
τῆς ὁδοῦ Καπλανῶν 6.

NOMOKANONIKA

Ἑρώτηση:

Ὅταν ἕνας ἰθαγενής θέλει νά ἐξομολογηθεῖ καί δέν ὑπάρχει κοντά του κληρικός-πνευματικός τί γίνεται;

Ἀπάντηση:

Σέ προηγούμενο τεύχος (84 δ' τρίμ. 2002) τοῦ περιοδικοῦ «Πάντα τά ἔθνη» τέθηκε τό ἀνάλογο ἐρώτημα μέ τήν προϋπόθεση ἐκεῖ ὅτι ὑπάρχει ἐξομολόγος-πνευματικός, ἀλλὰ δέν γνωρίζει τήν γλῶσσα τοῦ ἐξομολογουμένου.

Σήμερα ἀντιμετωπίζουμε τό ἀνωτέρω ἐρώτημα, τό ὁποῖο μάλιστα μπορεῖ νά ἔχει δύο σκέλη:

α. Ὅτι ὑπάρχει κληρικός πρεσβύτερος ἐκεῖ κοντά στόν ἰθαγενή πού θέλει νά ἐξομολογηθεῖ, ἀλλὰ δέν ἔχει τήν ἄδεια (τό ὁφίκιο) τοῦ πνευματικοῦ, καί

β. Ὅτι δέν ὑπάρχει κληρικός, Ἐπίσκοπος ἢ πρεσβύτερος, στό χωριό ἢ στά περίχωρα τοῦ ἰθαγενή.

ἔχοντας ὑπόψη μας καί πάλι τά θεμελιώδη σχετικά χωρία τῆς Ἀγ. Γραφῆς, τά ὁποῖα ἀναφέραμε στήν προηγούμενη γνωμοδοτική ἀπάντησή μας (Ἰω. 20, 22-23, Ἰακ. 5,16) καί σχετικές πράξεις τῆς Ἐκκλησίας καθόλου καί Πατέρων Αὐτῆς, θά σημειώναμε τά ἑξῆς:

Στήν πρώτη περίπτωση καί μάλιστα ἐξαιρετικῶς σέ καταστάσεις ἀνάγκης μπορεῖ νά τελέσει τό μυστήριο τῆς ἐξομολογήσεως-μετανοίας κάθε Ὁρθόδοξος πρεσβύτερος, ἔστω καί ἐάν δέν ἔχει ἐφοδιασθεῖ ἀπό τόν Ἐπίσκοπο μέ τό ἀνωτέρω εἰδικό ἐνταλτήριο γράμμα (ἄδεια) τοῦ Ἐπισκόπου καί μέ τήν εἰδική χειροθεσία τοῦ πνευματικοῦ πατρός. Ὁφείλει ὅμως ὁ κληρικός αὐτός νά ἀναφέρει στόν οἰκεῖο Ἐπίσκοπο ἐκ τῶν ὑστέρων, ἂν δέν μπορεῖ νά πάρει τήν ἄδεια του ἐκ τῶν προτέρων, ὅτι τέλεσε τό μυστήριο τῆς ἐξομολογήσεως (πρβλ. Παν. Μπούμη, Κανονικόν Δίκαιον, Ἀθήνα 2000, σελ. 110-111).

Στή δεύτερη περίπτωση πού δέν ὑπάρχει καθόλου πρεσβύτερος, ἡ ἐξομολόγηση θά μπο-

ροῦσε νά γίνει καί ἐξ ἀποστάσεως μέ μία τηλεφωνική συνδιάλεξη. Ἀφοῦ πρῶτα ὁ ἐξομολογούμενος θά ὁμολογοῦσε τίς ἀμαρτίες του, στή συνέχεια, πάλι ἐξ ἀποστάσεως, θά μπορούσε ὁ κληρικός-πνευματικός νά τοῦ διαβάσει τή συγχωρητική εὐχή. Τή λύση αὕτη προτείνουμε παίρνοντας θάρρος ἀπό μία ἀνάλογη πρόταση πού διατύπωσε ὁ ἁγ. Γρηγόριος ὁ Θεολόγος σέ μία του ἐπιστολή στό φίλο του Εὐσέβιο (ἐπιστ. ΣΛΑ', Patrologia Graeca, 37,373 BC). Μᾶς πληροφορεῖ, λοιπόν, ὅταν κάπου γινόταν γάμος καί δέν ἦταν παρών ὁ ἱερέας, ἀλλὰ τά στέφανα τῶν γάμων τά ἀλλολεγε ὁ πατέρας τῶν νεονύμφων, ὁ κληρικός (Ἐπίσκοπος) ἔδινε τή συγκατάθεσή του γι' αὕτη τήν ἔνωση καί συγχρόνως τίς εὐχές του ἀκόμη καί ἀπό μακριά, γιατί εἶχαν τήν πεποίθηση, ὅτι δέν ἦταν περιορισμένες ἀπό τόν τόπο («ὡς οἶδα μή τόποις ὀριζόμενας», ἴσχει ὁ Ἀγ. Γρηγόριος).

Πρὶν κλείσουμε τό παρόν ἄρθρο, θά πρέπει νά σημειώσουμε καί τά ἑξῆς:

1. Κανένας ἄλλος ἐκτός ἀπό τόν πρεσβύτερο ἢ πολὺ περισσότερο ἀπό τόν Ἐπίσκοπο δέν μπορεῖ νά τελέσει τό μυστήριο τῆς ἐξομολογήσεως, οὔτε ὁ διάκονος, οὔτε μοναχός ἢ μοναχή, ἔστω καί ἂν εἶναι ἡγούμενος ἢ ἡγουμένη (πρβλ. «Πηδάλιον», σελ. 313, ὑποσ. 1).

2. Στήν περίπτωση ἀπροόπτου δυστυχήματος καί αἰφνιδίου θανάτου, ὅπως ἡ πτώση ἐνός ἀεροπλάνου δέν ἐμποδίζει τόν πιστό ἐπιβάτη νά ζητήσει ἀπ' εὐθείας τή συγχώρησή του ἀπό τόν Θεό καί τό ἔλεός Του, ὅπως ἔκανε καί ὁ ληστής ἀπό τόν Ἰησοῦ Χριστό, ὅταν ἦταν ἐπάνω στό σταυρό, καί εἶπε ἐκεῖνο τό γεμάτο μετάνοια καί ταπεινοφροσύνη «Μνήσθητί μου, Κύριε, ὅταν ἔλθης ἐν τῇ βασιλείᾳ σου» (Λουκ. 23,42).

Παν. Ἱ. Μπούμης

«τῶν δέ μαθητῶν καθὼς νῦν πορεῖτό τις ὥρισαν ἕκαστος αὐτῶν εἰς διακονίαν πέμψαι τοῖς... ἀδελφοῖς» (Πράξ. ια΄ 29)

Ἀπὸ 1-1-2003 ἕως 31-3-2003 προσεφέρθησαν στὸ Γραφεῖο Ἑξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τὰ παρακάτω χρηματικά ποσά γιὰ τὸ ἱεραποστολικὸ ἔργο ἀπὸ τοὺς:

Ἀγγελόπουλο Π. 20 • Ἀηδόνη Ἀ. 120 • Ἀθανασέιο Ἐ. 20 • Ἀθανασιάδου Ἀ. 10 • Ἀθανασίου ᾤ. 10 • Ἀθανασίου Ἐ. 25 • Ἀθανασοπούλου Ὁ. 30 • Ἀλεξανδράτο Γ. 100 • Ἀλεξιάδη Β. 30 • Ἀλεξόπουλο Β. 60 • Ἀλεξοπούλου Ἀ. 30 • Ἀλικᾶκο Γ. 50 • Ἀμανατίδη Δ. 15 • Ἀναγνωστοπούλου Ἐ. 300 • Ἀναγνωστοπούλου Ε. 20 • Ἀναγνωστοπούλου Ἐ. 30 • Ananiadis Μ. 36,47 • Ἀναστασάκη Ἀ.Κ. 35 • Ἀναστασάκη Ἰ. 60 • Ἀναστοπούλου Β. 40 • Anagnostopoulos J. 21,15 • Ἀνδρεάδης Ν. 20 • Ἀνδρεάδης Α. 50 • Ἀνδρέου Μ. 30 • Ἀνδριανό Ε. 20 • Ἀνδριώτη Ε. 20 • Ἀνετάκη Ἐ. Μ. 17,26 • Ἀνθοπούλου Ἀ. 30 • Ἀντωνάκου Π. 1. 70 • Ἀντωνίου Σ. 100 • Ἀντωνοπούλου Ε. 50 • Ἀνώνυμο (ΓΕ536) 300 • Ἀνώνυμο (ΑΑ855) 20 • Ἀνώνυμο (ΓΕ1412) 20 • Ἀνώνυμο (ΑΑ790) 100 • Ἀνώνυμο (ΔΕΠ31) 10 • Ἀνώνυμο (ΑΑ866) 200 • Ἀνώνυμο (ΓΕ1489) 100 • Ἀνώνυμο (ΓΕ125) 50 • Ἀνώνυμο (ΓΕ132) 1170 • Ἀνώνυμο (ΓΕ1509) 60 • Ἀνώνυμο (ΓΕ697) 200 • Ἀνώνυμο (ΓΕ168) 10 • Ἀνώνυμο (ΑΑ802) 70 • Ἀνώνυμο (ΓΕ807) 45 • Ἀνώνυμο (ΑΑ758) 20 • Ἀνώνυμο (ΑΑ899) 20 • Ἀνώνυμο (ΑΑ903) 5 • Ἀνώνυμο (ΑΑ904) 300 • Ἀνώνυμο (ΑΑ820) 60 • Ἀνώνυμο (ΓΕ1107) 40 • Ἀνώνυμο (ΑΑ829) 20 • Ἀνώνυμο (ΓΕ 1145) 160 • Ἀνώνυμο (ΑΑ821) 400 • Ἀνώνυμο (ΓΕ1166) 130 • Ἀνώνυμο (ΓΕ824) 100 • Ἀνώνυμο (ΓΕ825) 250 • Ἀνώνυμο (ΓΕ1184) 300 • Ἀνώνυμο (ΓΕ844) 30 • Ἀνώνυμο (ΓΕ845) 30 • Ἀνώνυμο (ΓΕ850) 70 • Ἀνώνυμο (ΓΕ43) 100 • Ἀνώνυμο (ΓΕ52) 94,34 • Ἀνώνυμο (ΓΕ1369) 100 • Ἀνώνυμο (ΓΕ271) 20 • Ἀνώνυμο (ΓΕ285) 100 • Ἀνώνυμο (ΓΕ928) 120 • Ἀνώνυμο (ΓΕ63) 20 • Ἀνώνυμο (ΓΕ111) 150 • Ἀνώνυμο (ΓΕ839) 300 • Ἀνώνυμο (ΓΕ848) 200 • Ἀνώνυμο (ΓΕ318) 10 • Ἀνώνυμο (ΓΕ836) 60 • Ἀνώνυμο (ΓΕ811) 700 • Ἀνώνυμο (ΓΕ249) 120 • Ἀνώνυμο (ΓΕ1147) 50 • Ἀνώνυμο (ΔΕΠ 42) 10 • Ἀνώνυμο (ΓΕ947) 50 • Ἀνώνυμο (ΓΕ321) 50 • Ἀνώνυμο (ΓΕ1425) 110 • Ἀνώνυμο (ΓΕ810) 30 • Ἀνώνυμο (ΓΕ82) 150 • Ἀνώνυμο (ΓΕ484) 300 • Ἀνώνυμο (ΔΕΠ40) 10 • Ἀνώνυμο (ΓΕ417) 150 • Ἀνώνυμο (ΓΕ1217) 105 • Ἀνώνυμο (ΓΕ1153) 50 • Ἀνώνυμο (ΓΕ975) 150 • Ἀνώνυμο (ΓΕ1216) 50 • Ἀποστολίδου Ἀ. 60 • Ἀποστολίδου Δ. 30 • Ἀποστολίδου Ἐ. 30 • Ἀρβανιτάκη Ἀ. 40 • Ἀρβανίτη Γ. 5 • Ἀρβανίτη Κ. 110 • Ἀρβανιτίδου Α. 75 • Ἀργυράκη Χ. 30 • Ἀργυριάδου Β. 40 • Ἀργυροπούλου Μ. 30 • Αὐγερινό Μ. 80 • Αὐγουστινιάτου Σ. 20 • Αὐγουστίνου Ν. 25 • Βάιο Γ. 20 • Βακαδάκη Ἰ. 75 • Βακαλίου Π. 10 • Βασιλειάδης Κ. 30 • Βασιλειάδης Π. 10 • Βασιλείου 5 • Βασιλικό Π. 15 • Βασιλοπούλου Σ. 30 • Βασιλοπούλου Σ. 300 • Βαταβίτη Ἀ. 10 • Βενιζέλο Γ. 25 • Βενιζέλου Ἐ. 25 • Βιταλιώτη Ἰ. 100 • Βλαστό Γ. 40 • Βλαχάκη ᾤ. 20 • Βλαχογιάννη Ν. 200 • Βογιατζιδάκης Μ. 30 • Βολονάκης Ἐ. 30 • Βουδρία Ἀ. 30 • Βούζα Χ. 20 • Βουζάκης Θ. 30 • Βουκουλάκης Σ. 50 • Βουληγαράκης - Πισινᾶ Ε. 50 • Βρυώνης Ν. 500 • Γ.Ε.Χ.Α. Βριλησίων 20 • Γαβαλά Ἐ. 30 • Γαλιατσάτου Π. 30 • Γαλιούκα Φ. 20 • Γανωτή Κ. 20 • Γαρδέλης Β. Ε. 20 • Γαρδίκη Ἀ. 15 • Γασιᾶ Ἀ. Φ. 10 • Γεννατά Μ. 150 • Γεννηματά Ο. 50 • Γερογιώργης Ἀ. 50 • Γεωργακοπούλου Ἀ. 30 • Γεωργακοπούλου ᾤ. 20 • Γεωργιάδης Κ. 30 • Γεωργίου Κ. 10 • Γεωργίου Π. 13 • Γεωργόπουλο Π. 50 • Γεωργότα Μ. 60 • Γιαλκεσὶ Φ. Α. 30 • Γιαννακάκης Γ. 24 • Γιαννακάκης Β. 60 • Γιαννάκης Γ. 30 • Γιαννακόπουλο Ἀ. 20 • Γιαννακοπούλου Π. 100 • Γιαννόπουλο Δ. 25 • Γιαννοπούλου Μ. 20 • Γιώτη Κ. 20 • Γκανασούλη Τ. 13 • Γκίλα Χ. 100 • Γκίνη Ἐ. 50 • Γκιόκεζα Ε. 50 • Γκιουζέλης Ε. 10 • Γκούρβελο Π.Ν. 20 • Γκούτρα Δ. 10 • Γκραϊκιάτου Ε. 10 • Γραμματικά Ε. 10 • Γραμματικό Ἀ. 50 • Γρυδάκης Σ. 20 • Γυμνάσιο Λύκειο Π. Πεντέλης 229 • Δαβανό Ν. 10 • Δαμασκηνού Μ. 50 • Δανέζη Γ. 10 • Δασκαλάκης Ε. 50 • Δασκαλοπούλου Ο. 20 • Δημάδης Ἐ. 10 • Δημακάκης Ε. 30 • Δημακόπουλο Χ. 50 • Δημαράτου Ὁ. 30 • Δημητριάδης Ε. 10 • Δημητρίου Ἀ. 20 • Δημητρίου Ὁ. 20 • Διαμαντόπουλο Δ. 50 • Διαμαντοπούλου Ε. 100 • Διγενή Χ. 15 • Διορθόδοξο Κέντρο Πορευθέντες 615 • Δοβρή Χ. 32 • Δούση Θ. 50 • Δραγωτή Ν. 20 • Δρακουλάκης Μ. 100 • Δρόσος Σ. 30 • Δρούγα Μ. 20 • Ἐβερκιάδης Β. 20 • Ἐλπιδοφόρος Ἰ. 30 • Ἐμπορίδης Ἀ. 200 • Ἐξωμανίτης Α. 20 • Ἐπίσκοπος Φαναρίου κ. Ἀγαθάγγελος 100 • Εὐαγγελιάτου Β. 50 • Εὐθυμιάδης Σ. 100 • Εὐθυμίου Γ. 30 • Εὐθυμίου Κ. 30 • Εὐθυμίου Ο. 30 • Ζαφειροπούλου Π. 70 • Ζαχαρίου Ν.

90 • Ζιῶγα Ε. 20 • Ζυγούρα Ἀ. 30 • Ζυγούρης Α. 100 • Ζωχιοῦ Δ. 20 • Ἠλιοδώρου Φ. 30 • Ἠλιοπούλου Π. 50 • Ἠλιοπούλου Σ. 110 • Ἡσυχαστ. Ἀγ. Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς 15 • Ἡσυχαστήριον «Οἱ Ἀγ. Θεόδωροι» 30 • Θελασσινός Θ. 50 • Θεοδωρακάκης Ζ. 30 • Θεοδωράκης Μ. 100 • Θεοδωράτος Ἀ. 10 • Θεοδωρίδης Ε. 30 • Ἰωαννίδης Ἰ. 90 • Ἰωαννίδης Σ. 30 • Ἰωαννίδου Σ. 20 • Κακαράτζα Ἀ. 15 • Καλιαντζοπούλου Φ. 240 • Καλημέρης Μ. 20 • Καλλικούρης Φ. 20 • Καλογραιάκης Κ. 1.000 • Καληταμάνης Β. 30 • Καματερού Ἀ. 20 • Κανδηλάκης Ἀ. 300 • Κανέλης Δ. 50 • Κανᾶ Ν. 80 • Κανταρά Ἰ. 10 • Κάντζος Κ. 10 • Καραγκούνης Π. 30 • Καραθάνος Σ. 150 • Καραῖσος Θ. 30 • Καρακωνστανόγλου Ἐ. 100 • Καραμαρία Μ. 60 • Καραμέτα Χ.Β. 10 • Καραμπάτσος Β. 20 • Καραμπέλης Γ. 13 • Καραμπερόπουλο Δ. 100 • Καρανικόλης Π. 20 • Καραπαῖ Μ. 200 • Καρατζῆ Φ. 200 • Καραχάλης Σ. 30 • Καρβουντζῆ Α. 50 • Καργάδο Ἀ.Π. 50 • Κάργιος Μ. 100 • Καροῦ Μ. 20 • Κασάρας Μ. 30 • Καστανιώτης Β. 30 • Καταγᾶ Μ. 50 • Καταχιώτης Μ. 30 • Κατερινόπουλο Π. 50 • Κατηφόρης Π. 10 • Κατσανεβάκης Σ. 20 • Κατσάρος Ἰ. 10 • Κατσιογιάννης ᾤ. Α. 155 • Κατσιοκονούρης Β. 300 • Κατσίρης Β. 20 • Κατσούλης Ἰ. 25 • Καυκά Ε. 20 • Καφέ - Μπανάσα Φ. 30 • Κέλλογλου Γ. 300 • Κεραμιδάκης Π. 13 • Κεράνης Ἀ. 100 • Κεφαλιανός Ἐ. 50 • Κεφαλίδης Μ. 150 • Κηλμάκης Σ. 30 • Κηλκίνας Χ. 50 • Κολέφα Α. 100 • Κόλλης Δ. 1. 20 • Κολοτούρος Χ. 150 • Κονδύλης Ἰ. 60 • Κονιδάκης Γ. 20 • Κονταρῆ Ε. 20 • Κοντομέρκου Τ. 51 • Κοντοῦ Μ. 20 • Κοπιτοπούλου Ἐ. 15 • Κορνάρου Μ.Σ. 80 • Κορινιάκης Ἰ. 60 • Κορνούτου Π. 50 • Κορομάντζος Μ. 58.699,62 • Κορομηλῆ Ἀ. 100 • Κόρπου Ζ. 10 • Κοσμᾶ Δ. καὶ Γ. 20 • Κοτσαλῆ Ἀ. 300 • Κοτσάνης Ἀ. 30 • Κουβαρά Κ. 30 • Κουβελά Δ. 5 • Κουλιόπουλος Ἐ. 150 • Κουμπαρέλης Ἐ. 50 • Κουμπρίδης ᾤ. Α. 15 • Κουρε-

λίδης Ἐ. 20 • Κουρῆ Χ. 18 • Κουρκουτσάκης Κ. 150 • Κούστα Ἀ. 210 • Κουτρομπᾶ Ἀ. 89 • Κουτσίκου Κ. 50 • Κράλης Γ. 30 • Κρασσάκος Π. 30 • Κριαρά-Γρύλλης Φ. 100 • Κριτωτάκης Ἰ. 50 • Κτιστάκης Ν. 30 • Κυπραῖο Π. 40 • Κυπριωτάκης Κ. 30 • Κυριακίδης Ε. 50 • Κυριακίδης Π. 100 • Κυριάκος 50 • Κυριλλόπουλος Ἀ. 100 • Κωνσταντινίδης Ε. 20 • Κωνσταντινίδης Μ. 30 • Κωνσταντινίδης Σ. 300 • Κωνσταντίνος Ἀ. 60 • Κωτσῆ Ἀ. 40 • Κωστόπουλος Ἀ. 50 • Κωστόπουλος Γ. 10 • Κωστόπουλος Β. 100 • Κωτσῆ Ὁ. 210 • Λαγκαδιανός Ἰ. 20 • Λαμπίρης ᾤ. Α. 20 • Λαοδόνης Ἰ. 10 • Λεβέντης Ν. 20 • Λειψόπουλος Ἰ. 30 • Λεουσαράκος Γ. 60 • Λιάκος Π. 130 • Λιάπης Δ.Χ. 10 • Λιάπης Φ. 10 • Λιβιεράτος Δ. 50 • Λιόλιος Χ. 30 • Λοβέρδου Β. 100 • Λουκά ᾤ. Α. 15 • Λουκίδης Ε. 10 • Λουλούδης Ρ. 15 • Λύκειο Πεντέλης 130 • Λυράκης Ζ. 20 • Μαγαλιῶ ᾤ. Α. 150 • Μάγκας Σ. 80 • Μαγκανάρης Α. 20 • Μαγκαφάκης Κ. 120 • Μακρίδης Ἐ. 50 • Μαλαμούδης Ν. 30 • Μαλιαράκης Γ. 44,02 • Μαλιούτα Α. 10 • Μανωλοῦ Π. 10 • Ματζακούφα Ἀ. 10 • Μανώλης Σ. 10 • Μαργαρίτη Γ. 117 • Μαργέτης Α. 20 • Μαρτιάδης Α. 30 • Μαρτιάκης Κ. 20 • Μαρκαντώνης Ν. 10 • Μαρκογιάννης Μ. 12 • Μαρσαντώνης Δ. 20 • Μαρσιώτης Ἐ. 15 • Μαυραντώνης Ἐ. 50 • Μαυραντώνης Μ. 70 • Μαυροδόνης Ν. 10 • Μαυρομάτης Α. 15 • Μαυροφόρος Κ. 500 • Μελλά Σ. 20 • Μελλιανός Π. 20 • Μεντζελοπούλου Ζ. 20 • Μέρμηγκα Α. 27 • Μεταξᾶ Χ. 150 • Μεταξιώτης Ν., θεολόγος 20 • Μηλιώτης Κ. 20 • Μητροκόλης Κ. 50 • Μητρούδης Μ. 30 • Μητροπούλου Μ. 50 • Μικρόπουλος Γ. 100 • Μιχαλακοπούλου Κ. 20 • Μιχαλοπούλου Ἐ. 20 • Μιχελῆ Π.Ο. 10 • Μίχογλου ᾤ. Α. 20 • Μίχου Σ.Μ. 10 • Μοιριακλάβος Ν. 10 • Μόκαλης Δ. 20 • Μονή Ἀγ. Πάντων 20 • Μονή Ἀγ. Παρασκευῆς 20 • Μονή Ἀγ. Στεφάνου Μετεώρων 45 • Μονή Σίμωνος Πέτρου 15 • Μοσχίδης Μ. 150 • Μοσχογιάννης Κ. 50 • Μουσταρέλης

Χ. 70 • Μπαϊρακτάρης Σ. 10 • Μπάκας Ε. 40 • Μπακομήτρος Π. 60 • Μπαμπασανιῶς Μ. 10 • Μπαντέκας Β.Μ. 10 • Μπαντουβάνης Ἰ. 20 • Μπαρῆς Κ. 150 • Μπάτσης ᾤ. Α. 30 • Μπέκος Δ. 250 • Μπελεγρηῆ Ε. 50 • Μπίκος Ν. 120 • Μπογιατζῆ Σ. 50 • Μποζόπουλος Κ. 30 • Μπολῆς Ἰ. 20 • Μπολῆς Δ. 20 • Μποτοῦ Ἀ. 50 • Μπουκῆ Π. 15 • Μπουλιέρης Ἀ. 40 • Μπουρνέλης Β. 10 • Μπουρσινῶς Β. 10 • Μπουχλῆς Μ. 180 • Μπριόλης Ἀ. 15 • Μυλωνᾶ Ε.Σ. 20 • Μυλωνάκης Θ. 20 • Μυρίδης Ν. 20 • Μωρῆ Θ. 100 • Νάκου Σ. τοῦ Θ. 10 • Νικολαΐδης Τσαγκαλίδης Σ. 50 • Νικολοῦδης Μ. 20 • Νινίκας Σ. 60 • Νισύριος Α.Γ. 20 • Νόνικας Α. 15 • Νταβασλῆς Ρ. 15 • Ντόκας Π. 200 • Ξαπλάντης Ὁ. 100 • Ὁλυμπιάδα 20 • Παδουβάς Ν. 60 • Παζιούρης Π. 20 • Παδοβρεζάκης Ἰ. 50 • Παῖλης Β.Δ. 10 • Πάλης Μ. 70 • Παναγιωτοπούλου Θ. 50 • Παναγιώτης Β. 20 • Πανεμπορική Ἀγρινίου 1.000 • Πάνου Π. 13 • Πανούσης Μ. 100 • Παντογιῶ Π. 60 • Πάντου Ἀ. 300 • Παπαβασιλείου Ἀ. 25 • Παπαγεωργίου Β. τοῦ Χ. 20 • Παπαγεωργίου Γ. 50 • Παπαγρηγορίου Σ. 20 • Παπαδάκης Κ. 60 • Παπαδάκης Ν. 10 • Παπαδάτος Α. 20 • Παπαδόπουλος Γ. 18 • Παπαδοπούλου ᾤ. Α. 15 • Παπαδοπούλου Ε. 50 • Παπαζογλῶ Δ. 20 • Παπαζογλῶ Σουγιᾶ Κ. 20 • Παπαθανασίου Μ. 50 • Παπαθανασίου Π. 350 • Παπαϊωάννου Ἀ. 50 • Παπανικολάου Γ. 100 • Παπανικολάου Κ. 20 • Παπανικολάου Φ. 150 • Παπᾶ Κ. 150 • Παπᾶ Μ. 20 • Παρασκευόπουλος Κ. 20 • Παρασκευοπούλου Μ. 50 • Πασακοπούλου Γ. 10 • Πασιδῆς Ν. 82 • Πατούνας Ἐ. 60 • Πατρινοῦ Ε. 20 • Πατσαλάκης Σ. 15 • Παχιαδάκης Μ. 50 • Πέγιος Χ. 10 • Περιμένης Σ. 5 • Περρῆ Θ.Ἐ. 10 • Πετρέλης Μ. 10 • Πετρίδης Γ. 170 • Πετρίδης Μ. 15 • Πετροπούλης Ἀ. 60 • Πετρόπουλος Δ. 500 • Πετσετάκης Ε. 600 • Πευκισιανῆς ᾤ. 30 • Πεφάνης Δ. 20 • Πίσπας Ἰ. 10 • Πηλαμαντούρας Μ. 10 • Πηλαῖς Κ. 20 • Πηλῆς Ἐ. 30 • Πηλιάτσικας Ἰ.

Ἀνέγερση Ὁρθοδόξου ναοῦ δίπλα στὴν ἀφρικάνικη καλὺβα.

15 • Ποτέα Γ. 30 • Πουγκιαλῆ Γ. 120 • Πριμικίδη Σ. 10 • Πριοβόδου Ἐ. 5 • Προυσινούδη Ἰ. 300 • Ράγκο Β. 60 • Ραυτοπούλου Ἐ. 100 • Ρεβελάκη Ν. 10 • Ρίζο Κ. 15 • Ρίζου Ἀ. 10 • Ροζάκη Γ. 10 • Ρόκα Ε. 500 • Ροπακέα Ἀ. 20 • Ρουμπάνη Χ. 210 • Ροῦσσο Ν. 175 • Σαββελῆ Χ. 300 • Σαγάνη ᾤ. 5 • Σαγκιώνη Ἀ. 20 • Σάγου Μ. 30 • Σακατζιάδη Κ. 10 • Σακελλάρη Γ. 30 • Σακκά Δ. 100 • Σαητέρη Β. 10 • Σαμαρά Σ. 100 • Σαμαρτζῆ Ζ. 10 • Σαμπαζιώτη ᾤ. 150 • Σαραντοπούλου Ἀ. 10 • Σαράντου 25 • Σαρδέλη Κ. 30 • Σαρρά Π. 40 • Σάρρα Π. 15 • Σαρρή Ε. 30 • Σαρρή Χ. 60 • Σελίμη Κ. 20 • Σεργεντάνη Μ. 13 • Σεφερίδου Π. 50 • Σιάρο Ε. 500 • Σιγάλα Μ. 30 • Σιδέρη Ἀ. 300 • Σινανίδη Ἰ. 20 • Σιούλη Ν.Μ. 30 • Σκαμπετζάκη Π. 20 • Σκανδαλάκη Μ. 100 • Σκαφίδα Ἀ. 30 • Σκιάνη Κ. 60 • Σκληαβενίτου Ἀ. 30 • Σκουλουφινάκη Ε. 50 • Σόγια Μ. 35 • Σουλτῆ Ε. 150 • Σπαγγουλίδου Ἠ. 10 • Σπανό Κ. 210 • Σπανό Π. 150 • Σπίνου Ξ. 20 • Σπυροπούλου Ἀ. 15 •

Σπύρου Ι. καὶ Ε. 360 • Στάθης Δ. 30 • Στάθης Μ. 10 • Στάθης Σ. 500 • Σταμάτη Ὡ. 100 • Σταματίου Χ. 15 • Σταύρου Χ. 50 • Στεργίου Β. 30 • Στουμπῆ Δ. 10 • Στραγαλιάκη Ἀ. 300 • Στρατάκη Ε. 20 • Στρατῆ Π. 30 • Σύλ. Πολιτιστικό «Μακεδνοί» 400 • Συμεωνίδου-Δέδε Ἐ. 20 • Σχινᾶ Γ. 15 • Σχολὴ Ἀπολυτρωτική Ὑπ. Θεοτόκου 300 • Σωτηροπούλου Α. 70 • Σωτηροπούλου Κ. 150 • Τάγκα Ἰ. 30 • Τάσιο Ἰ. 20 • Τελωνιάδου Π. 20 • Τζαβέλλη Α. 20 • Τζάλα Μ. 20 • Τζανετέα Γ. Σ. 75 • Τζουανάκη Ε. 30 • Τότσικα Μ. 10 • Τουλτσουνάκη Ν. 20 • Τούση ᾤ. 74 • Τρεμπέλη Ε. 30 • Τρικαλίτη Ἐ. 20 • Τριλίβα Χ. 15 • Τσαγκάρα Ἰ. 50 • Τσαῖρη Ἰ. 10 • Τσακιροπούλου Κ. 10 • Τσακιτζῆ Μ. 50 • Τσαντζῆ Θ. 30 • Τσαρούχα Χ. 100 • Τσέκο Ἰ. 40 • Τσεντεκίδη Γ. 20 • Τσέτσου Ἀ. 50 • Τσιάκο Ἠ. 30 • Τσιτσιανή Φ. 30 • Τσικαλάκη Κ. 50 • Τσιρκᾶ Ἀ. 60 • Τσίρο Γ. 100 • Τσιώλη Χ. 10 • Τσοπελοπούλου Χ. 50 • Τσουκάτου Μ. 10 • Τυριτίδου Α. 10 • Τυρταῖο Ἐ. 15 • Τσινα F.

21,15 • Φανερωμένου Μ. 20 • Φαροπούλου Ε. 50 • Φεσσοπούλου Ἀ. 20 • Φιλιππίδου Τ. 20 • Φιλιπποπούλου Γ. 50 • Φίτσιο Χ. 10 • Φλεβάρη Ἀ. 10 • Φλώρου Π. 30 • Φραγκιαδάκη Ἀ. καὶ Π. 20 • Φράγκου Π. 15 • Φράγκου Χ. 10 • Φρυγανιώτου Μ. 10 • Φωλίνα Ἀ. 10 • Φωτεινοῦ Ε. 100 • Φωτίου Α. 60 • Φωτόπουλο Ἠ. 60 • Χαϊράκη Σ. 25 • Χάληρη Ε. 5 • Χαλβατζῆ Χ. 30 • Χαμακιώτη Σ. 70 • Χαμηλοθώρη Κ. 20 • Χαμουρούδη Α. 200 • Χαραλαμπόπουλο Θ. 100 • Χαρίση Σ. 20 • Χατζάρα Μ. 10 • Χατζηκυριακοῦ Α. 293,50 • Χατζημανώλη Ἀ. 50 • Χατζηπέτρου Ν. 50 • Χατζάρα Ε. 10 • Χατζόπουλο Ἰ. 50 • Χήρα Ἀ. 50 • Χορτιατικό Γ. 20 • Χουλιάρα Α. 50 • Χριστίδης Χ.Ε. 125 • Χριστ. Ἐνωση «Ἠ Ἐθνίς» 15 • Χριστοδούλου Ἀ. 15 • Χριστόπουλο Δ. 70 • Χρυσάλη Γ. 20 • Ψαθᾶ Ἀ. 30 • Ψαρουδάκη Π. 30 • Ψαρρά Γ. 30 • Visvinis Μ. 80.

Ἐπιμέλεια: Εὐάγγελος Δ. Ζουρδούμης

Πάντα τὰ ἔθνη

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐπισημάνσεις ταξιδευτῆ π. Κ.Σ	2
Τό ἱερό λείψανο τῆς Ἀγίας Βαρβάρας	3
Ἡ Ὁρθοδοξία μπαίνει καί στίς πόλεις τῆς Τανζανίας Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς Ἐπισκοπῆς	5
Στή φυλὴ Τουρκάνα τῆς περιοχῆς Λαϊκίπια Ἀπό τό Γραφεῖο τῆς Μητροπόλεως Κένυας	6
Ἐμπειρίες καί προβληματισμοί ἀπό μιὰ ἱατρικὴ ἱεραποστολικὴ περιοδεία Ἀντώνης Λιάσκος	8
Ἕνα πρωτοποριακὸ ἔργο τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας τῆς Κένυας Κων. Χριστομάνος	10
Τέλος τῆς 1ης καὶ ἀρχὴ τῆς 2ης πενταετίας Ὁ Μητροπολίτης Καμπάλας Ἰωνᾶς	12
Ἱερός ναός Τιμίου Σταυροῦ Ἱερά Ἐπισκοπὴ Νιγηρίας	12
Εἰδήσεις ἀπὸ τὸ Ντάρ Ἔς Σαλαάμ Ὁ Μητροπολίτης Ντάρ Ἔς Σαλαάμ Προτέριος	13
Χειροτονίες νέων Πρεσβυτέρων Ἱερά Ἐπισκοπὴ Νιγηρίας	13
Αὐξάνει τὸ ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν Ὁρθοδοξία στὴν Κορέα Ἀθ. Δ. Κοντογιαννακοπούλου	14
«Χριστὸς Ἀνέστη» στό Μπαχρέιν Ἀρχιμ. Ἰουστίνος Δ. Μαρμαρινός	16
Τὸ πρῶτο Ἑλληνορθόδοξο Πάσχα στό Πεκίνο π. Λάμπρος Ἀνδρεάκης	20
Ἀγαπητὸ Περιοδικό, «Πάντα τὰ Ἔθνη» Ἱερέας Μεθόδιος, Ἰάβα - Ἰνδονησίας	23
Ἀπολογισμὸς τριμήνου Ἀπριλίου - Ἰουνίου 2003 Γραφείου Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς	24
Ἀπὸ τίς δραστηριότητες τῆς Α.Δ.	26
Νομοκανονικὰ Παν. Ἰ. Μπούμης	27
Δωρητές Εὐάγγελος Δ. Ζουρδούμης	28

Παρακαλοῦμε νὰ μὴν ἀποστέλετε ἐσωκλήσιως γραμματόσημα ἀντὶ τοῦ ποσοῦ τῆς ἐτήσιας συνδρομῆς,γιατί δὲν ἔχουμε τὴ δυνατότητα νὰ ἀποστέλουμε ἀποδείξεις εἰσπράξεως.

Πάντα τὰ ἔθνη

ΒΡΑΒΕΙΟ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ
Ἔτος ΚΒ΄, τεῦχος 86, Ἀτρ. - Μάιος - Ἰούνιος 2003
Τριμηνιαῖο ἱεραποστολικὸ περιοδικό

* Πληροφορεῖ μὲ τρόπο υπεύθυνο γιὰ τίς ὁρθόδοξες ἱεραποστολικές προσπάθειες ἀνὰ τὸν κόσμον.
* Ενημερώνει πάνω στὴν πολύμορφη πραγματικότητα τοῦ κόσμου, πού περιλαμβάνει τόσα ἔθνη μὲ ποικίλα προβλήματα καὶ χαρίσματα.

Ἰδιοκτήτης: Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος – Ἰωάννου Γενναδίου 14 - Ἀθήνα 115 21.

Ἐκδότης-Διευθυντής: Ὁ Ἐπίσκοπος Φαναρίου κ. Ἀγαθάγγελος, Γενικός Διευθυντὴς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἰασιῶν 1, 115 21 Ἀθήνα.

Ἰδρυτής: Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Τιράνων καὶ πάσης Ἀλβανίας κ. Ἀναστάσιος. Διετέλεσε Διευθυντὴς κατὰ τὰ ἔτη 1981-1992.

Σύνταξη - Ἐπιμέλεια ἐκδόσεως: Γραφεῖο Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Ἐπιστολές - Ἐμβάσματα: «ΠΑΝΤΑ ΤΑ ΕΘΝΗ» Ἀποστολικὴ Διακονία, Ἰω. Γενναδίου 14 — Ἀθήνα 115 21 — Τηλ. 210-7272.314 - 317, 210-7272.345.

Συνδρομὴ γιὰ 1 χρόνο:
Ἑσωτερικοῦ Κῦπρου € 5
Εὐρώπης € 12
Λοιπές χώρες € 14
Τιμὴ τεύχους € 1,25
* Γιὰ τοὺς φοιτητὲς καὶ μαθητὲς: € 2,50

* Ἡ τιμὴ εἶναι συμβολικὴ. Δὲν ἀποσκοπεῖ στὴν κάλυψη τῶν ἐξόδων ἐκδόσεως, ἀλλὰ στὴν υπεύθυνη διαμόρφωση ἱεραποστολικῆς συνειδήσεως. Γίνονται δεκτές προαιρετικὲς προσφορές γιὰ τὴν ἐκδοση τοῦ περιοδικοῦ.

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Σοκράτης Μαυρογιάννης. Διεύθυνση: Ἡπίου 132 - 188 63 Πέραμα

PANTA TA ETHNI (All Nations)

Year 22, No 85, Apr. – May – June 2003

The aims of the quarterly magazine “Panta ta Ethni” are:
* To provide information in a responsible way on Orthodox missionary efforts throughout the world.
* To arouse awareness of the multiform reality of the modern world.

Publisher: Bishop of Phanarion Agathangelos, General Director of Apostoliki Diakonia of the Church of Greece.

Founder: Archbishop of Tirana and all Albania Anastasios Yannoulatos. He was editor during 1981 – 1992.

Editorial Board: Foreign Mission Office of Apostoliki Diakonia of the Church of Greece.

Letters–Remittances: “PANTA TA ETHNI” (All Nations) Apostoliki Diakonia, 14, Io. Gennadiou St. — 115 21 Athens — GREECE. Tel. ++3210.7272.345.

Subscription for 1 year:
Greece € 5
Cyprus 5 £ Cyprus
Europe € 12
Other countries € 14

Printed: By Apostoliki Diakonia of the Church of Greece.

Καλλιτεχνικὴ ἐπιμέλεια: Ἀποστολικὴ Διακονία